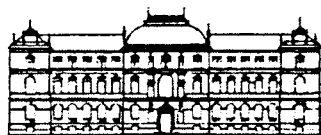

VÝROČNÍ ZPRÁVA

**Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2006**

České Budějovice
2007

Jihočeské muzeum, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice

Tel.: 387 929 311, fax: 386 356 447

www stránky: <http://www.muzeumcb.cz>

e-mail: sufr@muzeumcb.cz

muzeumcb@muzeumcb.cz

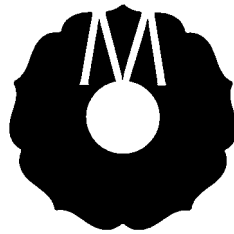
archoecb@muzeumcb.cz

knihovna@muzeumcb.cz

priroda@muzeumcb.cz

propagace@muzeumcb.cz

ISBN 978-80-86260-64-8

Úvodní slovo

Výroční zpráva je ročním přehledem vykonaného, statistikou roční činnosti, ale také zprávou pro veřejnost, skládáním účtů. A to především proto, že muzeum čerpá finanční prostředky pro svoji činnost z veřejných rozpočtů. Zjednodušeně, i když ne zcela přesně, se dá říci, z peněz daňových poplatníků. Vžitě označení daňový poplatník a jeho vztah (vazba) k muzeu se uplatňuje většinou tehdy, kdy se od muzea žádá něco, co je společenskou objednávkou. Daňový poplatník se tak může stát přímým či nepřímým ovlivňovatelem muzejní práce. Může mít pocit, že jsou to právě jeho peníze (daně), které jsou nebo nejsou účelně vynakládány. Pro tento druh úvahy je lépe se držet termínu veřejný rozpočet, který přesněji vyjadřuje právo veřejnosti (daňového poplatníka) být informován, a povinnost muzea hospodařit s veřejnými prostředky průhledně, v souladu s předpisy a ku prospěchu veřejnosti.

Základním komunikačním prvkem mezi muzeem a veřejností jsou stálá expozice a krátkodobé výstavy. Měřítkem jeho kvality a úspěšnosti je pak návštěvnost muzea. Neměla by být měřítkem jediným. Muzeum v rámci výroční zprávy prezentuje svoji další činnost, která návštěvnost přímo nenavyšuje, nicméně je důležitou složkou muzejní práce a v konečném důsledku ji výrazně ovlivňuje. Jedná se o sbírkotvornou činnost, odborné zpracování sbírek a péči o ně. Úspěšné zvládnutí těchto základních muzejních činností dává vzniknout stálé expozici, jejímu doplňování a aktualizaci a především pak původním krátkodobým výstavám.

Muzejní expozice a původní krátkodobé výstavy však nejsou jediným viditelným výstupem (výsledkem) muzejní práce. Je zde celá řada výchovně vzdělávacích programů muzea, které obohacují kulturní život regionu a řada badatelských odborných výstupů, které přispívají k rozvoji regionální historie a vědy. Připomenou čtyři odborné periodické časopisy a dalších několik odborných publikací, které muzeum každoročně vydává.

Ve všech naznačených souvislostech se tak výroční zpráva stává nejen pravidelnou statistickou ročenkou muzea, ale stále více i významným informačním zdrojem pro veřejnost v oborech přírodních a společenských věd v muzeu zastoupených.

Pavel Šafr
ředitel Jihočeského muzea

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2006 bylo do sbírek Jihočeského muzea získáno celkem 102 158 ks nových sbírkových předmětů, zapsaných pod 172 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: vlastním sběrem 21 542 ks předmětů, koupí 80 373, dary 110 ks předmětů a převodem ze starých fondů 133 ks předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílely: oddělení přírodních věd, oddělení společenských věd, archeologické oddělení a oddělení knihovny.

Archeologické oddělení

Záchrannými, předstihovými a systematickými archeologickými výzkumy byl do sbírek získán materiál z 19 archeologických akcí v počtu 20 789 nálezů zejména keramiky, kostí, kovů a skla (19 přírůstkových čísel).

Lineární žlab z archeologického výzkumu realizovaného v roce 2006.

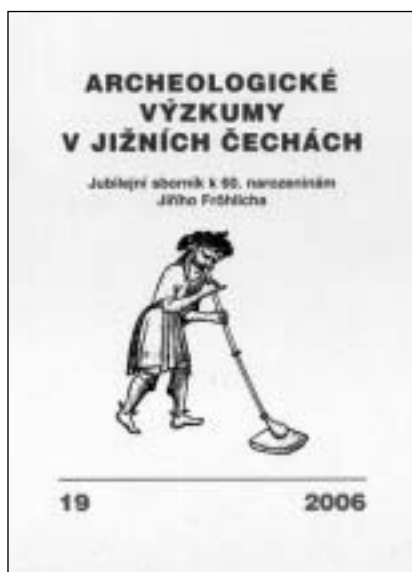
Knihovna

Dle sbírkotvorného záměru rozšiřování fototéky a v rámci fotodokumentace muzejní činnosti bylo do podsbírký fototéky zapsáno celkem 39 položek v 1. stupni evidence.

Do historických knižních sbírek bylo do 1. stupně evidence zapsáno celkem 15 položek.

Akvizicemi, nákupy a dary bylo získáno 939 knihovnických jednotek do fondu odborné knihovny. V rámci kontinuálního doplňování fondu odborných časopisů byl stávající stav 103 titulů odborných ča-

sopisů doplňován především formou národní a mezinárodní výměny o tituly odpovídající oborům dlouhodobě zastoupeným v muzeu. Rozvíjela se zejména mezinárodní výměna Archeologických výzkumů v jižních Čechách díky přeshraniční spolupráci. V závěru roku byla provedena revize stávajícího adresáře a v souvislosti s vydáním nových ročenek muzejních periodik byla výměna rozeslána s cizojazyčnými odpovědními listky.

Oddělení přírodních věd

Sbírkový fond byl doplňován jednak vlastním sběrem v rámci výzkumných a dokumentačních úkolů, jednak nákupy od soukromých osob. Vlastním sběrem bylo pro další odborné zpracování získáno do fondu entomologie cca 500 ks, botaniky cca 250 ks, mykologie cca 500 ks, geologie 40 ks a zoologie 4 ks. Nákupy bylo získáno do přírodovědných sbírek 80 130 ks, a to do podsbírek geologie 83 ks (soubor minerálů D. Kříže), botaniky 3659 ks (herbářové položky cévnatých rostlin od Z. Pauličové a V. Chána) a entomologie 76 388 ks (entomologická sbírka V. Karase).

Oddělení společenských věd

V roce 2006 bylo získáno celkem 688 nových sbírkových předmětů (105 přírůstkových čísel).

Vlastním sběrem bylo získáno 6 ks sbírkových předmětů do fondu numismatika, 64 kusy do fondu novějších dějin a 196 sbírkových předmětů do fondu nejnovějších dějin.

Akvizicí, nákupy a dary bylo získáno 182 předmětů do fondu etnografie, 149 předmětů do fondu uměleckoprůmyslových sbírek, 39 předmětů do fondu numismatiky, 3 předměty do fondu novějších dějin a 6 předmětů do fondu nejnovějších dějin.

PÉČE O SBÍRKY

Archeologické oddělení

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 19 nových přírůstkových čísel (20 789 předmětů) a zapsáno 100 čísel sáčků do databáze Záchraně výzkumy.

Do II. stupně evidence zapsáno v programu DEMUS celkem 101 karet (i.č. A 26 800 – 26 864, 27 005 – 27 010, 28 069 – 28 100).

Byla provedena revize fondu Raný středověk (10 000 položek).

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových krabic a ve vytváření nových lokačních seznamů.

V roce 2006 bylo konzervováno a restaurováno 56 keramických nádob, 54 torz a externě 150 kovových předmětů a 86 bronzových hřiven z archeologických výzkumů realizovaných archeologickým oddělením v Českých Budějovicích, Hluboké nad Vltavou, Volarech a Přídolí.

Knihovna

Do I. stupně evidence v programu Clavius bylo zapsáno celkem 939 knižních jednotek. Do II. stupně bylo zkatologizováno celkem 6 435 knihovních jednotek. Byla provedena úplná generální redakce celého katalogu jmených autorit, bylo tedy revidováno 71 465 katalogizačních lístků.

V plánovaném rozsahu byly provedeny inventury historických knižních sbírek a odevzdány revizní zprávy. Pokračovala inventura sbírky fototéka (celkem 2 500 položek, revize probíhala od června do srpna) a pokračovala inventura sbírky starých tisků – podsbíрка grafických listů (1500 kusů, inventura probíhala od dubna do května).

Nově bylo uloženo 400 naskenovaných a zkatologizovaných kusů kramářských tisků do přebalů vyrobených na míru z neutrálního papíru.

Pokračovalo restaurování ohrožených exponátů z historických knižních sbírek. Byly restaurovány dva velmi poškozené grafické listy – veduty Českých Budějovic.

Paktikantka Petra Krýdlová, studentka knihovnictví, během své odborné praxe např. pořádala jmený katalog.

Jako každoročně byla s dobrým výsledkem provedena inventura veškerých skladových zásob publikací muzea a vyúčtování komisního prodeje všech periodických i neperiodických titulů. Oddělení knihovny připravilo nová pravidla pro komisní prodej cizích publikací.

Oddělení přírodních věd

Do I. stupně evidence bylo zaneseno celkem 80 680 ks sbírkových předmětů (76 538 z oboru entomologie, 400 z oboru mykologie, 3 659 z oboru botanika, 83 z oboru geologie). Počet přírůstkových čísel 7.

Do II. stupně evidence bylo zaevidováno celkem 14 402 ks (1845 ks z oboru entomologie, 347 z oboru mykologie, 12 202 z oboru botanika a 8 ks z oboru zoologie). Celkem 12 653 inventárních čísel.

Byla prováděna kompletní přejímací revize fondu geologie, nebyla však dokončena. Ukončení je plánováno v únoru 2007

Preparátorka ve spolupráci a podle pokynů odborných pracovníků prováděla především asistenční práce spojené se zpracováním botanických a mykologických sbírek, průběžně prováděla ošetřování fondů proti škůdcům, asistovala při realizaci výstav. Preparovala 4 ks obratlovců.

Oddělení společenských věd

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 688 ks sbírkových předmětů, z toho, 182 v oboru etnografie, 63 novější dějiny, 202 nejnovější dějiny, 45 numismatika, 149 uměleckoprůmyslové sbírky a 47 ve fondu divadlo.

Do II. stupně zapsáno 1 294 položek v oboru numismatika (z toho 1 255 položek tvořila odborná rekatologizace, zbytek tvořily nové karty).

V programu Demus bylo zpracováno ve fondu uměleckoprůmyslové sbírky 263 položky, ve fondu etnografie 599 položek, ve fondu novějších dějin 570 položek a ve fondu nejnovějších dějin 614 položek.

Byly provedeny a dokončeny plánované periodické revize. Etnograf provedl revizi souboru krojového textilu o celkovém počtu 2 571 ks předmětů. Historik novějších dějin provedl revizi fondů K, Kf, Kt, F, Ff bývalého Muzea dělnického revolučního hnutí a dále pak předměty těchto fondů v 1. stupni evidence. Celkem bylo takto zrevidováno 7 279 ks předmětů. Historik nejnovějších dějin provedl revizi fondu „S“ bývalého Muzea dělnického revolučního hnutí a dále pak předměty tohoto fondu v 1. stupni evidence. Celkem byly takto zrevidovány 7 152 ks předměty.

Ve fondu uměleckoprůmyslových sbírek došlo k uložení části sbírek obrazů, skla a textilu (celkem 2 000 ks) do nových depozitářů ve Schneiderově ulici a začaly se zpracovávat nové lokační seznamy. Dále pak došlo k reorganizaci jednotlivých depozitářů v rámci stěhování do části „A“ opravené budovy v ulici L. B. Schneidera. V měsíci srpnu byl přestěhován z provizorního depozitáře ve Šrámkově ulici do nových depozitářů v ulici L. B. Schneidera fond textilu, cca 1 500 ks předmětů.

V roce 2006 došlo u fondu etnografie v depozitáři v Ledenicích k instalaci nového depozitárního nábytku (skříně, stoly, regály). Do takto nově připravených depozitářů bylo přemístěno celkem 1 500 ks sbírkových předmětů fondu. Další etapa stěhování a ukládání sbírkových předmětů se uskuteční v roce 2007. Dále bylo pokračováno v programu zarámování ikonografického materiálu v celkovém počtu 300 předmětů. Do nově vyhotovených speciálních kartonových krabic bylo uloženo na 50 ks sbírkových předmětů

Ve fondu Numismatika bylo v souvislosti s povodněmi ošetřeno a nově uloženo 150 ks sbírkových předmětů.

Ve fondu novějších dějin bylo do počítačové databáze fondu fotografií Českých Budějovic zpracováno 117 ks fotografií. Dále se pokračovalo v systemizaci fondu fotoalb v 1. stupni evidence a jejich následnému základnímu ošetření a uložení. Takto bylo ošetřeno celkem 45 ks fotoalb (cca 2 500 ks fotografií)

Ve fondu nejnovějších dějin bylo provedeno třídění a následné pořádní pozůstalosti Mgr. Bohuslava Trnky. V souvislosti s tím došlo k utřídění archivu regionální letecko-historické společnosti při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích – celkem 7 ks archivních krabic, t. j. 1, 5 bm materiálu archivní povahy a fotografií.

V konzervátorských dílnách muzea bylo ošetřeno a konzervováno celkem 451 předmětů, z toho jich bylo 180 z fondů UP, 20 z fondů etnografie, 150 z fondů numismatiky, 93 z divadelního a hudebního fondu, 7 z fondu novějších dějin a 1 z fondu nejnovějších dějin. Ze zajímavých sbírkových předmětů budiž uvedeno čištění a konzervace souboru cechovních předmětů (vč. cechovních truhlic, pohárů a vývěsních štítů) samurajský meč, gotická kaplička, šperkownice, renesanční komoda, renesanční šachová kazeta, renesanční truhla, soubor mincí, zvony z radnice darované Magistrátem statutárního města České Budějovice, soubor loutek a divadelních rekvizit.

Dále pak se všichni konzervátoři podíleli na kompletní opravě a ošetření vozu koněspřežní železnice zapůjčeného muzeem v Kerschbaumu (Rakousko) pro výstavu Jihočeského muzea.

Zajímavé předměty resp. soubory zadané k restaurování mimo muzea:

V rámci programu ISO MK ČR byla zrestaurována renesanční truhla (inv. č. A 221) Benátky, konec 15. století. Dřevěný korpus bohatě zdobený řezbou, polychromií a zlaceným štukem. Dále pak byly zrestaurovány 3 ks umrlčí prkna ze Šumavy (1. pol. 20. století).

Stěhování nábytku z uměleckoprůmyslových sbírek muzea.

KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

Výstavu Hřbitovy budějovických měšťanů autorsky připravila a v hlavní budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích realizovala Zuzana Thomová.

Pracovníci oddělení proslovili 8 přednášek z oboru archeologie pro veřejnost a 5 referátů na odborných konferencích a symposiích, včetně 16. ročníku mezinárodní Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West – Südböhmen.

Pracovníci oddělení provedli 1 exkurzi pro studenty Historického ústavu Jihočeské univerzity po významných archeologických lokalitách na Českobudějovicku a Českokrumlovsku.

Ondřej Chvojka pravidelně přednášel v Historickém ústavu Jihočeské univerzity pro studenty 1. ročníku Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku a dobu bronzovou, Petr Zavřel pak Dobu římskou a dobu stěhování národů.

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizní a rozhlasové zpravodajství.

Výtvarnice muzea Kamila Koubová, která připravila výtvarné řešení výstavy Hřbitovy českobudějovických měšťanů.

Knihovna

Helena Stejskalová připravila výstavu Brána do Mexika, která představila jedinečný soubor fotografií Ing. Miroslava Macka a exponátů přibližující kulturní tradice Mexika ze soukromé sbírky PhDr. Marcely Mackové.

Vedoucí knihovny garantovala a připravila historickou expozici vybraných témat ve výstavních prostorech města Kaplice, která byla zpřístupněna a slavnostně otevřena Vítězslavem Jandákem, ministrem kultury ČR, a rovněž za účasti starostů partnerských měst z Rakouska.

Helena Stejskalová připravila pro potřeby Velvyslanectví Filipín dokumenty k příležitostné prezentaci problematiky historie česko-filipínských vztahů.

Pro výstavy Orchideje, bromélie, sukulenty, Městské cechy na jihu Čech a Ten vánoční čas připravila Helena Jakešová, fotografka muzea, plakáty a další propagační snímky. H. Jakešová se jako fotografka podílela na přípravě dalších propagačních a prezentačních materiálů pro sdělovací prostředky a příležitostné prezentační akce muzejní činnosti.

Vedoucí knihovny připravila celkem 14 přednášek o vybraných exponátech z historických knižních sbírek – z toho 6 v muzeu, 4 mimo muzeum pro vybrané partnerské instituce na vyžádané téma a na 6 konferencích pronesla 4 referáty a 2 diskusní příspěvky.

Helena Stejskalová připravila pro Český rozhlas České Budějovice 53 dílů seriálu o starých jihočeských novinách a časopisech, který je součástí plánovaných výstupů stanoveného badatelského úkolu.

Knihovna se podílela na propagaci Jihočeského muzea a prezentaci jeho odborných publikací při Muzejní noci a v Den otevřených dveří.

Pravidelnou aktualizaci internetové nabídky titulů muzea prováděla Jana Klimešová, která zároveň připravila novou koncepci on-line prodeje muzejních publikací a připravila nové obchodní podmínky.

Vedoucí knihovny byla zástupcem muzejních knihoven Jihočeského kraje v oborové komisi knihovníků při AMG. V roce 2006 připravila ve spolupráci s Muzeem Milevska (místo jednání) a knihovnicí Muzea Jindřichohradecka pracovní setkání jihočeských muzejních a galerijních knihovníků.

Plakáty připravené Helenou Jakešovou, fotografkou muzea, k výstavám realizovaným v roce 2006.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci přírodovědného oddělení připravili v roce 2006 v Jihočeském muzeu 6 výstav (z toho 2 převzaté) a jeden exponát měsíčně. Mimo Jihočeské muzeum pak byly realizovány 2 výstavy.

Výstavy v Jihočeském muzeu

„Výstava orchidejí, bromelií, sukulentů a jiných exotických rostlin a živočichů“

„Český kráter – Čechy jako pozůstatek meteoritického dopadu?“

„Výstava hub v Jihočeském muzeu“

„Jiří Bohdal – fotografie přírody“

„Neznámý svět drobných savců“ – realizace převzaté výstavy

„Ostrov Sandokana – výpravy zoologů na Borneo, Sumatru a Jávu“ – realizace převzaté výstavy

Exponát měsíce: „Orel mořský – pták roku 2006“

Foto z další úspěšné výstavy orchidejí.

Výstavy mimo Jihočeské muzeum

„Výstava hub“ na výstavě HOBBY Podzim 2006 na výstavišti v Českých Budějovicích

„Krása květin Českokrumlovských vápenců“ – repríza původní výstavy v Okresním muzeu v Českém Krumlově

Pracovníci oddělení přednesli celkem 15 autorských přednášek pro veřejnost (zoolog 2, entomolog 1, mykolog 3, botanik 5, geolog 4) a v rámci přírodovědného cyklu přednášek a klubové činnosti zajistili 20 přednášek externích lektorů. 4 přednášky byly uspořádány ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti, 5 přednášek ve spolupráci s Entomologickou společností, 3 přednášky ve spolupráci s Mykologickým klubem Jihočeského muzea, 1 přednáška ve spolupráci s Ornitologickým klubem a 3 přednášky v rámci výstavy orchidejí.

V průběhu roku 2006 pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali 3 terénní exkurze pro veřejnost (zoolog 1, botanik 2) a 11 exkurzí v rámci činnosti odborných společností (botanik 3x v rámci česko-slovenského Floristického kurzu v Tornale, 1x pro Jihočeskou pobočku Botanické společnosti, mykolog 2x pro členy mykologického klubu JčM, geolog 5x v rámci činnosti Klubu jihočeských mineralogů).

Všichni pracovníci přírodovědeckého oddělení věnovali značnou pozornost spolupráci se školami a vědeckými ústavami, zejména s Biologickou fakultou, Pedagogickou fakultou a Zemědělskou fakultou

Jihočeské univerzity mimo jiné formou konzultací bakalářských a magisterských prací studentů všech jmenovaných fakult.

Entomolog se podílel na organizaci okresního a krajského kola Biologické olympiády a pracoval jako člen hodnotící komise v biologických oborech Studentské odborné činnosti a podílel se na výuce studentů v expozici muzea.

Zoolog připravil pracovní list na téma „Ptáci“ pro výuku škol v expozici muzea.

Botanik vedl odbornou praxi praktikanta Střední ekologické školy ve Veselí nad Lužnicí (1 měsíc) a podílel se na vedení dvou maturitních prací.

Všichni odborní pracovníci připravili a podíleli se na realizaci soutěže „Vyhraj si svůj vltavín“ v rámci programu „Muzejní noci“.

Činnost oddělení se setkala se zájmem tisku, byla předmětem relací rozhlasových a televizních stanic.

Oddělení společenských věd

Pracovníci oddělení se v roce 2006 podíleli autorsky na přípravě šesti výstav a etnograf, historička umění a historik nejnovějších dějin participovali na přípravě výstavního projektu „Šumavou Karla Klostermanna“. Odborným garantem projektu je etnograf Jihočeského muzea v Českých Budějovicích František Krejča. Jednalo se o výstavy Cechy na jihu Čech, Pět minut za městem (výstava fotografií Jiřího Siegelbauera), Lidové Madony, Budějovické nálady. Ve spolupráci s Česko-německým fondem budoucnosti proběhla výstava Totálně nasazení. Numismatik Jihočeského muzea participoval na výstavě Husitského muzea Tábor nazvané Táborský poklad. Pracovníci oddělení připravili pět exponátů měsíce.

Bylo prosloveno 39 přednášek pro odbornou (v rámci seminářů a konferen) i laickou veřejnost a školy. Byly realizovány 3 poznávací vlastivědné vycházky.

V rámci propagace výstav a expozic bylo v roce 2006 poskytnuto celkem 26 článků a rozhovorů pro hromadné sdělovací prostředky.

Oddělení programové a propagační

V roce 2006 se oddělení podílelo na přípravě, realizaci a prezentaci 29 výstav (25 + 4 akce mimo muzeum) a dalších 12 výstavních projektů z cyklu exponát měsíce. Výtvarnice Kamila Koubová,

Dny bez bariér byly spojeny s ukázkou zdvižného zařízení pro postiže spoluobčany.

kromě realizace výstavních projektů s jejich autory, připravila osobité výtvarně prostorové řešení k 5 výstavám.

Výstavy garantované vedoucí oddělení:

„Současná slovenská malba a šperk“ – Ivan Čudai a Juraj Novotný

„Cestujeme aneb už roky nejen kroky...“

„Intersalon AJV 2006 – 10. ročník mezinárodní soutěžní přehlídky výtvarného umění dneška“

„10 let s pohlednicemi“

Již tradičně byly zajištěny rozšířené programy v rámci významných kulturních svátků: Den památek, Mezinárodní den muzeí a Dny evropského kulturního dědictví. Pracovníci oddělení se podíleli na přípravě, propagaci a zajištění dalších kulturních akcí a aktivit:

Den otevřených dveří organizací zřizovaných Jihočeským krajem, 2. muzejní noc, Eurorando, Karta na zážitky, Dny bez bariér, Setkání esperantistů, Rok s židovskou kulturou, vernisáže výstav včetně doprovodných akcí, koncerty, přednášky a další společenské a kulturní akce.

DOKUMENTAČNÍ A VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

V roce 2006 realizovalo 11 záchranných a předstihových archeologických výzkumů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Písek a Prachatice. Z toho 4 akce na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek. 76 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů.

Zuzana Thomová – vědeckovýzkumný projekt Středověká a novověká pohřebiště v Českých Budějovicích. Dlouhodobý úkol – dokumentace materiálu z výzkumů na Piaristickém náměstí a u kostela sv. Mikuláše v Českých Budějovicích.

Ondřej Chvojka – vědeckovýzkumný projekt Mladší a pozdní doba bronzová v jižních Čechách. Ve spolupráci s Muzeem středního Pootaví ve Strakonici bylo dokončeno zpracování keramického materiálu z Radčic, který byl rovněž vy publikován.

Petr Zavřel – vědeckovýzkumné projekty: Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách. Pokračovalo zpracování materiálu z pohřebiště a sídliště v Přešfoviciích, který je uložen v Národním muzeu v Praze. Zlatá stezka – byl dokončen terénní průzkum české části kašperskohorské větve Zlaté stezky s objevem nového Kvildského systému úvozových cest v úseku Kvilda – Bučina.

Knihovna

H. Stejskalová, vedoucí knihovny pracovala na následujících badatelských úkolech:

Významné osobnosti jihočeské kultury a regionální periodika v období od 2. poloviny 19. století do 2. poloviny 20. století.

Byla zanesena a zkontrolována data o všech evidovaných periodických titulech z knihovny JČM do on-line katalogu knihovny Jihočeského muzea.

V prosinci 2006 byl zpřístupněn on-line katalog periodik muzea se všemi ověřenými daty.

Bylo připraveno a odvíšláno 53 dílů o periodikách z fondu muzejní knihovny pro Český rozhlas České Budějovice.

Pokračovaly přípravy výstavy regionálních periodik z fondu muzea ve spolupráci s regionálními muzejními knihovnami:

realizována 1. fáze přípravy: kompletace dat o titulech muzejní knihovny vhodných k vystavení

realizována 2. fáze přípravy: rozeslání dotazníku regionálním muzejním knihovnám pro doplnění dat o titulech vhodných k vystavení – jaké tituly mají ve svých fondech, možnosti jejich vystavení (kvalita dochování výtisků aj.) a další dispozice.

Pokračovala spolupráce s JVK v Českých Budějovicích a Moravskou zemskou knihovnou v Brně ve věci shromáždování záznamů pro bázi dat o regionální produkci periodických titulů za období 1848–1945 a dohledání dat pro období 1918–1945 z knihovních fondů JČM – dohledáno celkem 155 bibliografických záznamů.

Ferdinand Blumentritt a jeho vědecký zájem o Filipíny.

V roce 2006 byl vypracován katalog rukopisů z pozůstalosti Ferdinanda Blumentritta a pro potřeby velvyslanectví Filipín byl vybrán a zkopírován soubor dokumentů vhodných pro eventuelní výstavu.

Rovněž v roce 2006 byla tato problematika prezentována na vybraném souboru dokumentů pro zástupce zřizovatele při hospitační návštěvě.

V průběhu roku 2006 bylo toto téma předmětem přednášky pro studenty 3. ročníku Gymnázia v České ulici v Českých Budějovicích, konané v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Dalším výstupem tohoto badatelského úkolu byly dvě speciální přednášky pro posluchače 3. a 4. ročníku Anglického gymnázia v Třebízské ulici v Českých Budějovicích, kteří se účastnili soutěže vyhlášené Velvyslanectvím Filipín.

Řešitelka úkolu se podílela na koordinaci této dějepisné soutěže vyhlášené pro ČR.

V roce 2006 byl dokončena 1. verze odborné práce k tématu Ferdinand Blumentritt a jeho vědecký zájem o Filipíny. Po konzultaci se specialisty na problematiku orientálních dějin se vztahem k české historiografii bude první verze práce předložena v roce 2007 k oponentuře na FF UK v Praze, teprve po jejím zhodnocení bude vypracována závěrečná zpráva.

Oddělení přírodních věd

V roce 2006 pracovali odborní pracovníci oddělení vedle standardních sběrných a průzkumových prací na 6 vědeckovýzkumných úkolech a 10 dokumentačních úkolech.

P. Bürger – vědeckovýzkumný projekt Rozšíření a ekologie šumavské (jihočeské, české) populace chřástala polního – pokračoval dlouhodobý úkol. Proveden byl pravidelný monitoring lokální populace v modelovém území (Vltavský luh na Šumavě), kompletně byla provedena dokumentace v oblasti Novohradských hor. Se spolupracovníky byly připraveny dva referáty na konferenci České společnosti ornitologické.

Dokumentační úkoly:

Struktura avifauny CHKO Blanský les. Dlouhodobý úkol. V roce 2006 byla prováděna kvantitativní dokumentace avifauny Křemžské kotliny, oblasti Kletě a zčásti i lesostepních oblastí na Českokrumlovsku. Ptáci Šumavy. Dlouhodobý úkol. V roce 2006 byla v oblasti Šumavy prováděna především dokumentace chřástala polního v oblasti Vltavského luhu. V menším rozsahu byla provedena dokumentace avifauny na Vyšebrodsku (dokumentace výskytu vzácných druhů dravců).

Kroužkování populací vybraných druhů ptáků jižních Čech. Pomocí kroužkování byla sledována dynamika a migrační poměry populací slavíka modráčka na lokalitách v okresech České Budějovice a Český Krumlov. Speciální pozornost byla věnována dokumentaci letní struktury avifauny rákosin nivy Stropnice a výskytu a kroužkování chřástala kropenatého. Celkem bylo kroužkováno 235 jedinců a bylo získáno kromě jiného 1 zahraniční zpětné hlášení.

Z. Kletečka – vědeckovýzkumné projekty. Výzkum xylofágního hmyzu bukových porostů – pokračování dlouhodobého úkolu. V roce 2006 byly sumarizovány a vyhodnoceny výsledky z oblasti Blanského lesa a připraveny publikační výstupy „Společenstvo xylofágního hmyzu a jejich sukcese na buku lesním v Blanském lese“ a „Společenstvo xylofágního hmyzu a jejich sukcese na buku lesním v okolí Hluboké nad Vltavou“. Terénní fáze řešení tohoto úkolu v roce 2006 skončila.

Ekologie a rozšíření Coleopter jižních Čech – pokračování dlouhodobého úkolu. Byly zpracovány vybrané skupiny brouků, především Buprestidae, Scarabaeoidea, Cerambycidae. Pokračoval terénní výzkum v oblasti CHKO Blanský les, Třeboňska, Hlubocka a Písecka. Byly publikovány dva odborné články a jeden popularizující.

Dokumentační úkol:

Brouci dubových hrází Třeboňska – pokračování v dlouhodobém průzkumu. Bylo provedeno několik sběrných cest, postupně byly prováděny preparační a determinační práce získaného materiálu.

M. Beran – vědeckovýzkumný projekt Poměry v mykoflóře NPR Vyšenské kopce – pokračování dlouhodobého úkolu. Plánovaný závěrečný publikační výstup se nepodařilo dokončit, zejména v důsledku aktuálních prací na Červeném seznamu hub ČR, jež bylo nutno odevzdat do tisku. Výsledků monitoringu Vyšenských kopců však bylo významným způsobem využito při přípravě této publikace. Zdržení způsobila i dlouhodobá pracovní neschopnost řešitele.

Dokumentační úkol:

Monitoring makromycetů PR Fabián na Jindřichohradecku. V roce 2006 byly uskutečněny doplňující sběry ke stávajícímu materiálu, který je zpracováván a vyhodnocován pro plánovaný publikační výstup.

M. Lepší – vědeckovýzkumný úkol: Květena Novohradských hor – dlouhodobý dokumentační úkol, jehož cílem je systematický monitoring flóry a vegetace daného území. V roce 2006 byl proveden průzkum území o rozsahu 20 polí zvolené mapovací sítě. V rámci průzkumu bylo pořízeno cca 200 herbářových dokladů. Část výsledků byla publikována. Systematicky byla shromažďována floristická literatura.

Dokumentační úkoly:

Systematika a rozšíření rodu ostružiník (*Rubus*) v jižních Čechách – sběrný dokumentační úkol řešící rozšíření a taxonomii obtížného a dosud nedokonale prozkoumaného rostlinného druhu. Bylo pokračováno ve sběru a vyhodnocování dokladového materiálu. Realizován jeden publikační výstup.

Monitoring flóry jižních Čech – průběžný úkol, jehož cílem je dokumentovat změny ve flóře. Byla prováděna sběrná a determinační činnost, část výsledků byla zpracována formou publikačního výstupu.

P. Rajlich – vědeckovýzkumný úkol: Projevy vysoce energetického pochodu Českého kráteru v horninách a minerálech jihočeské oblasti. Byl zpracováván materiál získaný v terénu, vybrány výstavní exponáty a připravena a realizována výstava „Český kráter“. Průběžně byly analyzovány vzorky a výsledky byly publikovány.

Dokumentační úkoly:

Mapování rozsahu planárně deformovaných křemenů v Českém kráteru. Byla provedena dokumentace lokalit: Pancíř, Líně u Plzně, Tábořsko, Vltavotýnsko a Novohradské hory. Byly zhotoveny výbrusy vzorků, prováděna analýza elektronovou mikroskopií ve spolupráci s AV. Prováděna analýza a vyhodnocování vzorků a dílčí výsledky byly publikovány.

Charakteristika hornin tábořských syenitů. V roce 2006 byly odebrány velkoobjemové vzorky z lokalit v okolí Tábořa, které jsou nyní zpracovávány (řezání, leštění). Provedena literární rešerše k problematice.

Geologické poměry CHKO Blanský les. Prováděny pouze dílčí práce, např. sběr valounového materiálu v lokalitě Vrábče, byly získány nové položky do fondu geologie.

Z výstavy Český kráter, kterou připravil geolog muzea, RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Oddělení společenských věd

Nora Jelínková – vědeckovýzkumný projekt: Hodiny a hodinky ze sbírek Jihočeského muzea. Úkol zakončen výstavou Historické hodiny ze sbírek Jihočeského muzea (2005/2006) a následně odbornou studií v časopise Výběr (vyjde v roce 2007).

František Krejča – vědeckovýzkumný projekt: Genius loci jižních Čech (Tradiční Doudlebsko) společný projekt ve spolupráci s Katedrou bohemistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity. Byl realizován průzkum v terénu – tradiční masopust na Doudlebsku a jeho současné podoby. Dále byly realizovány odborné semináře a publikační činnost (viz níže).

L. Nikrmajer – vědeckovýzkumný projekt: České aktivistické a kolaborantské organizace v jižních Čechách v období nacistické okupace – studium SOKA České Budějovice – periodika Nový večerník 1939, Jihočeský tisk 1939-41, Budweiser Zeitung 1943-45, Pošumavský kraj 1941-43, Jihočeská jednota 1943-45, Obchodní listy 1941, Böhmen und Mähren 1942-44

Studium fondů SOA Třeboň – fond MLS (Zajíček, Witnerová), kartotéka periodik, List mladých 1939-41, inventář krajského soudu České Budějovice

Studium fondů SOKA Jindřichův Hradec - fond Okresní úřad Třeboň

Studium fondů SÚA Praha – fond Kuratorium pro výchovu mládeže

Individuální studium z fondů knihovny muzea – jihočeská periodika

Záběr z konference Genius loci jihozápadních Čech III., která se uskutečnila 26. 10. 2006. Vlevo etnograf Jihočeského muzea PhDr. František Krejča.

Jiří Chvojka – vědecko-výzkumný projekt: Medaile a další numismatické památky Českobudějovicka – zpracováno v roce 2006 10 položek. V rámci badatelského programu zpracováno celkem 243 položek.

Jiří Petráš – vědecko-výzkumné projekty:

– Politické elity a disent v období normalizace 1969–1989 (Grantový projekt ÚSD AV ČR Praha).

Grant zakončen sborníkem interpretací rozhovorů, viz níže.

– Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace. Biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence (Grantový projekt ÚSD AV ČR Praha).

Účast na seminářích v ÚSD AV ČR Praha: 31. 1., 9. 3., 5.–6. 4., 31. 10., 14. 12. 2006

Účast na semináři na hradě Sovinec: 8. – 10. 6. 2006

Účast na mezinárodní konferenci Narativna každodennost v kontexte historických zlomov v Česku a Slovensku po roku 1945, 1968, 1989, 1993 z pohledu dynamiky vývoja hodnot. Bratislava 25. 9.–28. 9. 2006

České Budějovice v letech 1967–1971

Studium materiálů v SOKA České Budějovice

Dokončení rukopisu studie Dva životy – připraveno k vydání (grant, muzeum ve spolupráci s nakladatelstvím Baset)

EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Archeologické oddělení

V roce 2006 byl O. Chvojkou redakčně připraven a do tisku zadán sborník Archeologické výzkumy v jižních Čechách, roč. 19/2006.

CHVOJKA, O.–JOHN, J. 2006: Urnenfelderzeitliche Siedlungen Südböhmens und die Möglichkeiten ihrer wirtschaftlichen Interpretation. In: Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayer/West – und Südböhmen 15. Treffen in Altdorf bei Landshut, Rahden/Westf., s. 158–186.

CHVOJKA, O. 2006: Nález depotu hřiven z Přídolí, Archeologie I, 7.

CHVOJKA, O. 2006: Hromadný nález bronzových předmětů z Holašovic na Českokbudějovicku, Pravěk 15, v tisku.

CHVOJKA, O. 2006: Lité bronzové náramky horizontu Riegsee. Příspěvek k počátku doby popelnicových polí v jižních Čechách. In: Vira Archaeologica. Sborník Víta Vokolka. Pardubice – Hradec Králové, 113–122.

CHVOJKA, O. – JOHN, J. 2006: Hradiště Baba u Hluboké nad Vltavou, AVJČ 19, 23–41.

CHVOJKA, O. – JIŘÍK, J. 2006: Sídliště z mladší a pozdní doby bronzové v Čížové u Písku, AVJČ 19, 85–89.

CHVOJKA, O. – MICHÁLEK, J. 2006: Výzkum sídliště v Radčicích, okr. Strakonice. K současnému stavu poznání mohylové kultury střední doby bronzové v jižních Čechách. In: Sborník z XVIII. Symposia o starší době bronzové v českých zemích a na Slovensku. Opava, v tisku.

CHVOJKA, O. – ŠÍDA, P. 2006: Středověká tvrz a novověký dvůr v Býšově, okr. České Budějovice, AVJČ 19, 203–207.

CHVOJKA, O. – KYPTA, J. 2006: Novověký hrob s nádobou v interiéru kostela v Trhových Svinech, AVJČ 19, 325–338.

THOMOVÁ, Z. 2006: Archeologický výzkum v kostele sv. Mikuláše v Českých Budějovicích, Science World 4, v tisku.

ZAVŘEL, P. – KUBU, F. 2006: Vývoj dokumentace Zlaté stezky, Staré stezky 11, 21–38.

ZAVŘEL, P. – KUBU, F. 2006: Verhältnis der Lage und der Funktion der Burgen am Goldenen Steig, Castrum bene 9, 231–254.

ZAVŘEL, P. 2006: Současný stav poznání plaňanského horizontu v jižních Čechách. In: E. Droberjar – M. Lutovský (eds.), Archeologie barbarů 2005. Praha, 237–256.

ZAVŘEL, P. 2006: Der gegenwärtige Forschungsstand zu den römer- und völkerwanderungszeitlichen Siedlungen in Südböhmen. In: Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayer/West – und Südböhmen, 15. Treffen in Altdorf bei Landshut, Rahden/Westf., s. 107–134.

ZAVŘEL, P. 2006: Výzkum sídliště z doby laténské a starší doby římské v Českých Budějovicích, AVJČ 19, 109–149.

ZAVŘEL, P. 2006: Pravěk a raný středověk. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 363–372.

Knihovna

Helena Stejskalová pracovala v redakčních radách Jihočeského sborníku historického a časopisu Výběru. Podílela se na přípravě výroční zprávy Jihočeského muzea za rok 2005. Začala pracovat v redakční radě nově založeného Zpravodaje Historického klubu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a podílela se na přípravě prvního čísla tohoto klubového periodika.

Jana Klimešová zajišťovala administraci všech titulů vydaných muzeem, jejich účetní evidenci a rovněž evidenci komisního prodeje. Zároveň prováděla rozesílání jednotlivých titulů podle inovovaného adresáře odběratelů a doručených objednávek.

Helena Jakešová publikovala autorské snímky z akcí Jihočeského muzea v periodikách i neperiodických regionálních titulech (Katalog k hudebním slavnostem Emy Destinnové, víkendové přílohy MF Dnes, do časopisu Robinson a další). Připravila obrazovou náplň Měsíčníků muzea, doplňovala fotografie na internetové stránky, výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a podílela se na přípravě muzejní novoročenky.

STEJSKALOVÁ, H., 2006: Přehled regionální literatury v roce 2005. Výběr, 1, 83–87.

STEJSKALOVÁ, H., 2006: rec. Španělů, říše a Čechy v 16. a 17. století. Osudy generála Baltasara Maradase. Výběr, 2, 168.

STEJSKALOVÁ, H., 2006: Jižní Čechy v tisku, Výběr, 3, 245–246.

STEJSKALOVÁ, H., 2006: Zemřel Václav Vondra. Výběr, 4, 321–322.

STEJSKALOVÁ, H., 2006: Unikátní dokumenty k historii Filipín ve sbírkách knihovny Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Sborník z konference Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska. Olomouc, (v tisku).

STEJSKALOVÁ, H., 2006: Knihovny. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 651–656.

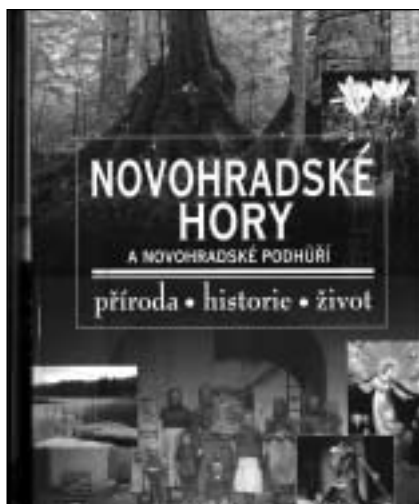
STEJSKALOVÁ, H., 2006: Kráčeli tudy lidé. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 763–766.

STEJSKALOVÁ, H. – STEJSKAL, A. – KOBLASA, P., 2006: Rožmberkové a Buquoyové na novohradském panství. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 769–771.

STEJSKALOVÁ, Helena – STEJSKAL, A., 2006: Od počátku 13. století do poloviny 14. století. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 769–771.

STEJSKALOVÁ, Helena – STEJSKAL, A., 2006: Období rožmberského panství. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život, Praha, 769–771.

STEJSKALOVÁ, Helena – STEJSKAL, A., 2006: Doba Švamberků a prvních Buquoyů. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 769–771.

Obálka knihy Novohradské hory a novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, Baset, 2006.

Ze slavnostní prezentace publikace Novohradské hory, na které se významným způsobem podíleli odborní pracovníci muzea.

Oddělení přírodních věd

V roce 2006 byla připravena a vydána ročenka Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích -přírodní vědy, ročník 44, ve dvojnásobném rozsahu 248 stran.

Publikační činnost pracovníků:

V roce 2006 vyšlo pracovníkům přírodovědného oddělení tiskem 24 prací, do tisku byly předány dvě práce, bylo připraveno a vyrobeno jedno výukové DVD.

Publikace, které vyšly v roce 2006:

- BERAN M., 2006: Houby – In: Novohradské hory a Novohradské podhůří, Příroda, historie, život, Praha, 157–164.
- BERAN M. ŠPINAR P., 2006: Mykologická rezervace u rybníka Luční. – Tábor. MU Tábora: 32.
- LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P. – ŠTECH M. – BOUBLÍK K. – PŮBAL D., 2006: Ostřice převislá (*Carex pendula*) v jižních Čechách. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přírodní Vědy, 46: 113–118.
- LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P. – PAULIČ R., 2006: Rozrazil trojlaločný (*Veronica triloba*) v Předšumaví. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přírodní Vědy, 46: 101–112.
- LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: *Rubus kletensis*, a new species from South Bohemia and Upper Austria. – *Preslia* 78: 103–114.
- LEPŠÍ M. – BOUBLÍK K. – LEPŠÍ P. – OPLETAL L., 2006: Revěň lékařská (*Rheum officinale*) – nový adventivní druh pro Českou republiku – Zprávy Čes. bot. společ. (in press)
- LEPŠÍ M., 2006: *Coronopus didymus* (L.) Sm. – vranožka podvojná, *Hieracium maculatum* Shrank – jestřábník skvrnitý. – In: CHÁN V. – LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XII. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 125–136.
- LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: *Digitaria sanguinalis* subsp. *pectiniformis* Henrard – rosička krvavá brvitá, *Draba nemorosa* L. – chudina hajní, *Rubus orthostachys* G. Braun – ostružiník přímolatý, *Sanguisorba minor* subsp. *polygama* (W. et. K.) Holub – krvavec menší měkkoostenný. – In: CHÁN V. – LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XII. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 125–136.
- LEPŠÍ M. – ZELENÝ D., 2006: *Hieracium bifidum* Hornem. – jestřábník dvouklaný. – In: CHÁN V. – LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XII. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 125–136.
- LEPŠÍ M. – PAULIČ R., 2006: *Vicia lutea* L. – vikev žlutá. – In: CHÁN V. LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XII. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 125–136.
- LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: *Polystichum braunii* in the Hojná Voda virgin forest (South Bohemia) – a new Alpine migration element for Bohemia. – *Beitr. Naturk. Oberösterreichs*: 435–442.
- LEPŠÍ M. – LEPŠÍ P., 2006: Cévnaté rostliny. – In: Novohradské hory a Novohradské podhůří, Příroda, historie, život, Praha, 165–179.
- KLETEČKA Z. – BLÍZEK J. – GRYZ F., 2006: První nálezy svižníka *Cicindela arenaria vienensis* (Coleoptera: Carabidae) v jižních Čechách. (The first findings Tiger Beetle *Cicindela arenaria vienensis* (Coleoptera: Carabidae) in the southern Bohemia) – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích. Přír. Vědy, 46: 177–180.
- KLETEČKA Z. – KUBÁŇ V., 2006: *Chrysobothris* (*Chrysobothris*) *leonhardi leonhardi* (Buprestidae, Coleoptera) v Čechách. (*Chrysobothris* (*Chrysobothris*) *leonhardi leonhardi* (Bu-

prestidae, Coleoptera)) in Bohemia) – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 235–236.

KLETEČKA Z. – BOHÁČ J., 2006: Suchozemští brouci. – In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život, Praha, 197–202.

BÜRGER P. – PYKAL J., 2006: Ptáci. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život, Praha, 227–242.

RAJLICH P., 2006: Výskyt ilmenitu u Týna nad Vltavou.– Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 24.

RAJLICH P., 2006: Výskyt antofylitu v zářezu budované dálnice u Sudoměřic.– Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 33.

RAJLICH P. – STEJSKAL M., 2006: Rekrystalizované pseudotachylity na lokalitách Malenice u Vimperka a Chrástfan u Benešova u Prahy. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 43–58.

RAJLICH P., 2006: Růst mladšího křemene na štěpných plochách kopírujících deformační lamely PDF šokových křemenů Čech. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 184.

RAJLICH P. 2006: Výskyt turmalínu u Senožat u Bechyně.– Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, 46: 188.

RAJLICH P. – LANDA J., 2005: Ke vzniku kaolínů na Karlovarsku. Bulletin mineralogicko-petrografického oddělení Národního muzea, 13: 88–97.

RAJLICH P., 2006: Český kráter, Čechy jako pozůstatek meteoritického dopadu? – DVD video, Jihočeské muzeum, ISBN 80-86260-55-0.

RAJLICH P., 2006: Výskyt šokových křemenů v Českém masívu. – Zprávy o geologických výzkumech v roce 2005, ČGS: 35–36.

STEJSKAL M. – KROUFEK J. – ŠEBOR G. – RAJLICH P. – TICHÝ L. – SUCHÝ V., 2006: Výskyt ropných indicií v Čechách (IV): Jihočeský grafit jako reliktní velmi starých, silně metamorfovaných rop? APROCHEM 2006, 15. konference chemické technologie, sborník přednášek, Aprochemi 2006, 1. díl: 1417–1427.

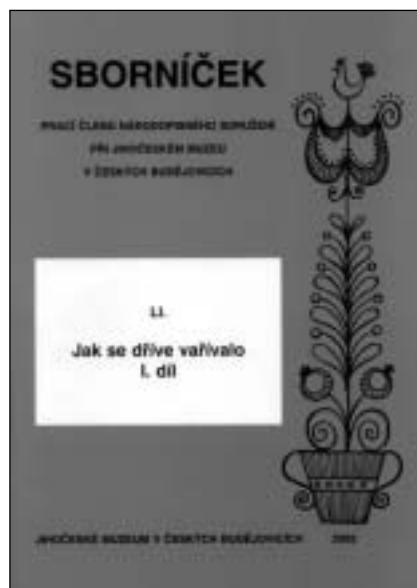
Do tisku předány následující práce:

Červený seznam hub (makromycetů) České republiky (dokončen rukopis obecné části – editace rukopisů dodaných ostatními autory spolu s Dr. J. Holcem, tvorba českých názvů hub, recenzní řízení, korektury)

RAJLICH, P. (v tisku): Bohemia kaldronvalo – Geologia Internacio, NSR

Oddělení společenských věd

N. Jelínková, L. Nikrmajer a J. Petráš pracovali v redakčních radách Jihočeského sborníku historického a Výběru – časopisu pro vlastivědu a historii jižních Čech. J. Petráš řídil posledně jmenovaný časopis jako výkonný redaktor.

Jiří Petráš připravil k vydání publikace:

PETRÁŠ, J., 2006 (ed.): Jedna generace – dvě války. České Budějovice.

IRRA, M., 2006: České Budějovice a československé vojenské letectvo v letech 1945–1950. České Budějovice.

ZABRANSKÝ, J. – ŠILHA, J., 2006: Cíl České Budějovice. České Budějovice.

F. Krejča připravil k vydání publikaci:

BĚROVÁ, A. – HOLUB, Z. – KREJČA, F., 2006: Genius loci jižních a západních Čech II. České Budějovice.

Publikační činnost pracovníků:

CHVOJKA, J., 2006: Táborský poklad II. In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech. 43, 1, 88 – 89.

CHVOJKA, J., 2006: Ze starých českobudějovických novin. In: Ročenka Společnosti J. V. Jirsíka. České Budějovice, 7 – 8.

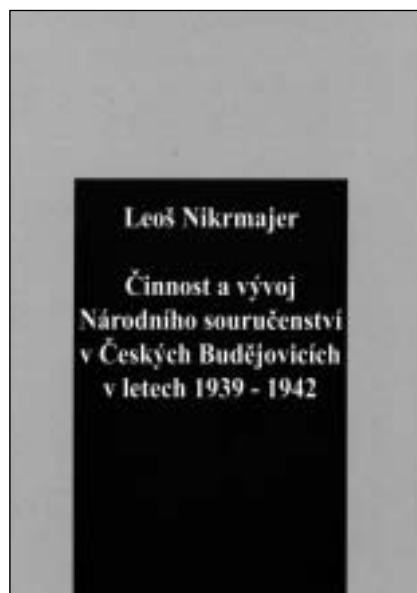
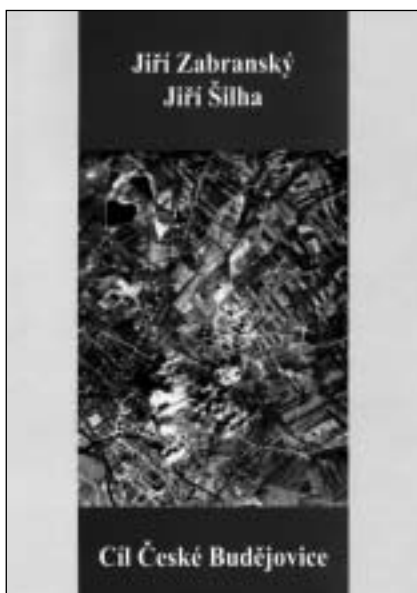
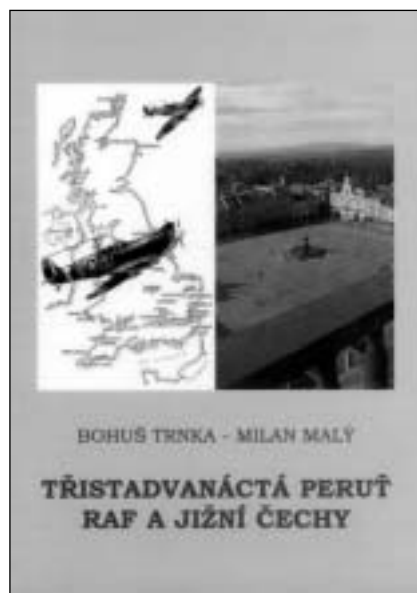
CHVOJKA, J., 2006: Táborský poklad. In: Ročenka Společnosti J. V. Jirsíka. České Budějovice, 9.

CHVOJKA, J., 2006: Maxmilián II., jeho doba a mincovnictví. In: Ročenka České numismatické společnosti v Českých Budějovicích, č. 2, 1–4.

CHVOJKA, J., 2006: Co nás zaujalo v aukcích. In: Ročenka České numismatické společnosti v Českých Budějovicích. č. 2, 4.

CHVOJKA, J., 2006: Co nového v Jihočeském muzeu. In: Ročenka České numismatické společnosti v Českých Budějovicích. č. 2, 5.

- CHVOJKA, J., 2006: MUDr. Josef Roušal jubilující. In: Ročenka České numismatické společnosti v Českých Budějovicích. č. 2, 17.
- JELÍNKOVÁ, N., 2006: Umění Tibetu. In: Katalog Národní galerie v Praze, Asijské umění. Praha 2006, 86–96.
- KREJČA, F., 2006: Několik poznámek k etnografickému vymezení pojmu genius loci, In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, 43, 2006, 2, 116–125.
- KOL.: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. (kapitoly Lidové výtvarné umění, Masopustní koleda na Doudlebsku, Sváteční oděv na Doudlebsku) Praha 2006.
- NIKRMAJER, L., 2006: České Budějovice 1867–1937. České Budějovice.
- NIKRMAJER, L., 2006: Činnost a vývoj Národního souručenství v Českých Budějovicích v letech 1939–1942. České Budějovice.
- NIKRMAJER, L., 2006: České Budějovice 1867–1937. Plzeň.
- NIKRMAJER, L., 2006: Činnost a vývoj Národního souručenství v Českých Budějovicích v letech 1939–1942. JČM České Budějovice.
- NIKRMAJER, L., 2006: Činnost a úkoly Kuratoria pro výchovu mládeže v jižních Čechách v letech 1942–1945. In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, 43, č. 4, 267–281.
- NIKRMAJER, L., 2006: Karel Zajíček – příběh českobudějovického kolaboranta. In: Staré Budějovice. 2, 185–189.
- NIKRMAJER, L., 2006: Od vzniku ČSR do roku 1938. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 389–398.
- NIKRMAJER, L., 2006: Od Mnichova do roku 1945. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 399–404.
- PETRÁŠ, Jiří: Období normalizace z pohledu politických elit. In: VANĚK, Miroslav (ed.): Mocní? A bezmocní? Praha.
- PETRÁŠ, J., 2006: Od osvobození do roku 1989. In: KOL: Novohradské hory a novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 405–415.
- PETRÁŠ, J., 2006: Odsun německého obyvatelstva. In: Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život. Praha, 421–422.
- PETRÁŠ, J., 2006: Na rohu Lidické a Mánesovy... In: Staré Budějovice. 2, 93–111.
- PETRÁŠ, J., 2006: 2. Rakousko-české historické dny. In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, 43, č. 4, 323–324.
- PETRÁŠ, J., 2006: In memoriam Václava Vondry. In: JSH, 75, 2006, 295–296.

ODBORNÁ SPOLUPRÁCE

Archeologické oddělení

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a pomoci při zpracování témat seminárních prací.

Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy 917 odborných vyjádření k pořizování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, tajemníkem které je O. Chvojka.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze, Státního ústavu památkové péče v Praze a ústavu archeologické památkové péče a regionálními muzei.

Zuzana Thomová pracovala jako členka kulturní komise Rady Jihočeského kraje a členka památkové komise Rady Města České Budějovice. P. Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – pobočka České Budějovice a také členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum. O. Chvojka pracoval v redakční radě Výběru a z pozice tajemníka České archeologické společnosti se podílel na organizaci a moderování kolokvia Výzkumy v Čechách 2005 v Národním muzeu v Praze ve dnech 11.–12. 4. 2006.

Knihovna

Pracovnice knihovny poskytly odborné konzultace a služby 459 registrovaným uživatelům knihovny a badatelům ve sbírkách historických knižních fondů. V rámci platného výpůjčního řádu bylo poskytnuto 1904 výpůjček.

Pokračovala spolupráce s následujícími knihovnami a institucemi: Národní muzeum v Praze, knihovna Uměleckoprůmyslového muzea, knihovna Akademie věd České republiky v Praze, knihovna Orientálního ústavu Akademie věd České republiky, centrum pro Gender studies, Lanius (počátek spolupráce na výměně bibliografických záznamů v souborném katalogu SKAT – Souborný katalog uživatelů knihovniho systému Clavius) a s Národní knihovnou ČR (začátek spolupráce výměny bibliografických záznamů v největším souborném katalogu ČR).

Vedoucí knihovny pracovala jako člen výboru oborové komise knihovníků muzeí a galerií při AMG.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti 245 konzultací a zajistili odborným institucím zápůjčky 1 351 herbařových položek ke studijním účelům a 52 položek fondu entomologie k výstavním účelům. Ve sbírkách studovalo 22 badatelů.

V houbařské poradně proběhlo ve spolupráci s Mykologickým klubem JČM 25 poradních dní.

Na výzkumných a dokumentačních úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny v Českých Budějovicích a v Praze, Národního muzea v Praze, správ národních parků a chráněných krajinných oblastí, katedry botaniky Jihočeské univerzity, Karlovy univerzity a Palackého univerzity v Olomouci, Botanického ústavu v Průhoncích, Geologického ústavu AV a dalších vědeckých společností a ústavů AV.

Oddělení společenských věd

Pracovníci oddělení poskytli konzultace 120 badatelům. Numismatik určil 55 zájemcům z řad veřejnosti 1014 mincí, medailí a papírových platidel. Pracovníci oddělení spolupracovali při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů s kolegy z Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, Národopisného muzea v Praze, Národní Galerie v Praze, Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích, Západočeského muzea v Plzni, Hvězdárny a planetária v Českých Budějovicích, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích, Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky v Praze, Národního muzea v Praze, Akademie výtvarných umění v Praze, České numismatické společnosti v Praze, České národní banky v Českých Budějovicích, Jihočeského folklorního sdružení a regionálními muzei v Jihočeském kraji.

ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

Ondřej Chvojka vedl jihočeskou pobočku České archeologické společnosti. Účastnil se jednání hlavního výboru v Praze a plenárního zasedání konaného v Českých Budějovicích dne 4. 3. 2006 (140 účastníků).

Zuzana Thomová spolupracovala s Velikou Lóží České republiky a s Nadací Alfonse Muchy při zpracovávání zednářských předmětů v jejich vlastnictví.

Knihovna

Helena Stejskalová spolupracovala s Historickým klubem a od prvního čtvrtletí byla obnovena činnost sekce mladých historiků, kteří se pravidelně min. 2x měsíčně scházejí na pracovních schůzkách v knihovně muzea. Zároveň se podílela na přípravě prvního čísla nového klubového zpravodaje.

Mimo Jihočeské muzeum probíhala kontinuální spolupráce se společností Kontinenty a Česko-filipínskou společností.

Přehled členství ve spolcích a společnostech – za oddělení knihovny

Společnost přátel exlibris

Knížní značka

Sdružení informačních a knihovnických pracovníků

Sekce knihovníků muzeí a galerií při AMG

Česko-filipínská společnost

Kontinenty

Historický klub

Oddělení přírodních věd

Jihočeský ornitologický klub. Uspořádal 2 členské schůze s odbornými přednáškami a exkurzí. Členové se zúčastnili mezinárodního ornitologického kolokvia v Rakousku (Dachstein 30. 6.–2. 7. 2006) a připravili 5 exkurzí v rámci Světového festivalu ptactva (7. a 8. 10. 2006).

Mykologický klub Jihočeského muzea. Uskutečnilo se šest členských schůzí s přednáškami, tři terénní exkurze a probíhala spolupráce na činnosti houbařské poradny. Byl uspořádán společenský večer se soutěží Houby v octě. Probíhala rovněž spolupráce na výstavě HOBBY – Podzim 2006.

Entomologická společnost měla 6 členských schůzí s šesti přednáškami.

Entomologický kroužek zorganizoval 22 schůzek pro mládež.

Botanická společnost připravila 4 členské schůze se 4 přednáškami, ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou bylo uskutečněno 11 terénních exkurzí. Společnost uspořádala v Litoměřicích setkání jihočeských a hornorakouských botaniků (30. 5.–2. 6. 2006).

Klub jihočeských mineralogů uspořádal 5 terénních exkurzí.

Pracovníci oddělení se podíleli na vedení a činnosti Jihočeské pobočky České společnosti entomologické, Jihočeské pobočky České botanické společnosti, České vědecké společnosti pro mykologii, České společnosti ornitologické.

Preparátorka Eleonora Krotká spolupracovala s rakouskými a jihočeskými spolky a nadacemi zaměřenými na historii koněspřežné železnice.

Mykolog muzea, Mgr. M. Beran (uprostřed).

Oddělení společenských věd

Spolkovou a vlastivědnou činnost při Jihočeském muzeu garantovali:

František Krejča a Irena Tauerová Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu, Jiří Chvojka Historický klub při Jihočeském muzeu a Jiří Petráš Regionální letecko-historickou společnost při Jihočeském muzeu.

Národopisné sdružení se ve své činnosti zaměřilo na pěstování a rozvíjení tradičních rukodělných technik, zejména textilních. Formou praktických lekcí, seminářů a kurzů znalost a dovednosti těchto praktik předávalo dalším zájemcům z řad veřejnosti. Také pravidelně dbalo na zařazování teoretických přednášek na nejrůznější témata tradiční jihočeské lidové kultury duchovní, materiální či sociální. Členové Národopisného sdružení se účastnili akcí, které souvisely s lidovou kulturou nebo s regionální kulturní historií v rámci výstav k Velikonocům, Vánocům a Dnům evropského kulturního dědictví, předváděním praktických ukázek jako doprovodných akcí těchto výstav.

Historický klub za loňský rok uspořádal pro své členy 10 přednášek, 12 zájezdů a 2 vycházky. O tyto akce byl tradičně velký zájem mezi členy. Ve vedení akcí se střídali členové Klubu s přizvanými odborníky. Členové Historického klubu se účastnili aktivit, pořádaných Jihočeským muzeem a přispívali tak k jeho propagaci v široké veřejnosti. Na konci roku postihla Historický klub velká ztráta – zemřel jeho dlouholetý člen Václav Vondra.

Regionální letecko-historická společnost navázala na svoji činnost z let předchozích. Pořádala zvláště pravidelné přednášky s leteckou tematikou pro členy i zájemce z řad občanů města. Navíc pokračovala ve vydávání původních prací s historickou leteckou problematikou.

Mimo Jihočeské muzeum numismatik J. Chvojka pracoval v pobočce České numismatické společnosti v Českých Budějovicích a ve Společnosti Jana Valeriána Jirsíka. Etnograf F. Krejča spolupracoval s Jihočeským folklórním sdružením, Vlastivědným spolkem ve Velešíně a se Spolkem pro vybudování Jihočeského skanzenu.

ZAHRANIČNÍ STYKY

Archeologické oddělení

Petr Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbayerische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě a provádění terénního průzkumu německé části Zlaté stezky. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Greinetu. Probíhá intenzivní spolupráce s kolegy z Německa a Rakouska v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West – und Südböhmen (O. Chvojka, P. Zavřel).

Knihovna

Pokračovala spolupráce s Velvyslanectvím Filipínské republiky. V uplynulém roce byla rovněž navázána spolupráce s Velvyslanectvími Španělska a Mexika zejména při přípravě výstavy Brána do Mexika. Vernisáže této výstavy se zúčastnili španělsky hovořící rodilí mluvčí, např. lektor španělského jazyka na Jihočeské univerzitě. Jorge Cortéz, profesor španělštiny na Townshend International School v Hluboké nad Vltavou, připravil hudební část slavnostního zahájení výstavy. Oddělení knihovny zajišťovalo mezinárodní výměnu odborných publikací.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci oddělení spolupracovali především s Landesmuseum Linz (ornitologická a botanická pracovní skupina) a Slovenskou mykologickou společností. M. Beran se ve spolupráci se Slovenskou mykologickou společností zúčastnil mykologického průzkumu NP Nízké Tatry (terénní sběry, determinace) a ve spolupráci s Oravským muzeem průzkumu CHKO Orava. Ve spolupráci s Evropským výborem pro ochranu hub (ECCF) se mykolog podílel na kompletaci floristických dat pro projekt „Mapování 50 vybraných druhů makromycetů v Evropě“. Mykolog se dále zúčastnil kongresu Francouzské mykologické společnosti v Herbeumont (Belgie) a výročního kongresu asociace Journées européennes du Cortinaire v Homburgu (Nemecko). M. Lepší se ve spolupráci se Slovenskou botanickou společností podílel na organizaci a vedení floristického kurzu v Tornale.

Preparátorka E. Krotká asistovala při jednáních s rakouskými organizacemi jako flumočnice.

Oddělení společenských věd

Etnograf F. Krejča spolupracoval s Muzeem textilu Altefabrik Weitra v Rakousku. Historik nejnovějších dějin Jiří Petráš spolupracoval s Waldviertel Akademie ve Waidhofenu an der Thaya.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Archeologické oddělení

O. Chvojka dokončil externí doktorandské studium na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a obhájil disertační práci na téma Jižní Čechy v mladší a pozdní době bronzové.

Knihovna

H. Stejskalová pokračovala v posledním ročníku externího doktorského studia na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze na téma Významné osobnosti jihočeské kultury a osvěty ve světle písemných dokladů a spolkové činnosti v období 2. poloviny 19. století a 1. poloviny 20. století. Pracovnice knihovny se účastnily kurzu angličtiny a odborné muzejní exkurze i studijního zájezdu.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přír. odd. individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod. Botanik absolvoval floristický kurz České botanické společnosti v Tornale (Slovensko). Všichni pracovníci přírodovědného oddělení se průběžně zúčastnili kurzu angličtiny pořádaného Jihočeským muzeem. Entomolog, geolog a preparátorka se zúčastnili studijního zájezdu JčM na Liberecko, geolog, zoolog, entomolog a preparátorka studijního zájezdu na výstavu „Karel IV.“ (Praha).

Účastníci odborné muzejní exkurze.

Oddělení společenských věd

Pracovníci konzervátorského pracoviště a správkyňe depozitáře UP se zúčastnili v měsíci září tradiční mezinárodní konference konzervátorů a restaurátorů, tentokrát v Chebu.

Dále se zúčastnili pracovníci OSV odborné muzejní exkurze na Liberecko – říjen.

DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE

V říjnu se uskutečnila třídenní studijní cesta po muzeích v severních Čechách, při které byla navštívena muzea v Benátkách nad Jizerou, Jablonci, Grabštejně, Frýdlantu a Liberci. Zúčastnilo se 20 pracovníků Jihočeského muzea.

Přehled účasti na konferencích a seminářích

Archeologické oddělení

- 11.–12. 4. 2006, Výzkumy v Čechách v roce 2005, Praha, účast O. Chvojka
- 21.–22. 4. 2006, 11. Seminář – Staré stezky, Brno, účast P. Zavřel
- 20.–23. 6. 2004, 16. Setkání archeologické pracovní skupiny Ostbayern/West – und Südböhmen, Plzeň, účast O. Chvojka, P. Zavřel
- 3.–6. 10. 2006: IX. Mezinárodní konference o době popelnicových polí a době halštatské, Bučovice, účast O. Chvojka
- 21.–25. 11. 2006: II. mezinárodní konference – Pozdně keltské, germánské a časně slovanské osídlení, Jihočeské muzeum, České Budějovice, účast P. Zavřel

Přírodovědné oddělení

- 8. 4. 2006 – Seminář „Houby a dřeviny“, Praha, účast M. Beran
- 1.–7. 10. 2006 – Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách, Lužnice, účast M. Beran
- 23.–25. 6. 2006 – Setkání českých a slovenských mykologů, Moravský Svätý Ján, Slovensko, účast M. Beran
- 12.–16. 7. 2006 – Terénní mykologický průzkum CHKO Horná Orava, organizovaný Slovenskou mykologickou společností a Oravským muzeem v Dolnom Kubíně, účast M. Beran
- 15.–17. 9. 2006 – Mezinárodní mykologické dny v České Třebové, účast M. Beran
- 5.–9. 9. 2006 – Mykofloristický průzkum Národního parku Nízké Tatry organizovaný Slovenskou mykologickou společností, Nízké Tatry, účast M. Beran
- 25.–30. 9. 2006 – Výroční kongres Francouzské mykologické společnosti, Herbeumont, Belgie, účast M. Beran
- 8.–13. 10. 2006 – Výroční kongres asociace Journées européennes du Cortinaire, Hamburg, Německo, účast M. Beran
- 19.–22. 10. 2006 – Setkání mladých mykologů, Vilémovice, Moravský kras, účast M. Beran
- 1.–7. 10. 2006 – organizace IV. ročníku mezinárodního semináře „Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách“ – pořádáno ve spolupráci se Správou CHKO Třeboňsko, mykologickým oddělením NM v Praze a Českou vědeckou společností pro mykologii – 34 účastníků z ČR a 10 zahraničních ze 4 zemí, účast M. Beran
- 24.–25. 11. 2006 – Konference České botanické společnosti „Vodní a mokřadní rostliny – taxony, společenstva, vztahy“, Praha, účast M. Lepší
- 2. 7.–7. 7. 2006 – lektor na Floristickém kurzu České Botanické společnosti, Tornala, Slovensko, účast M. Lepší
- 27. 4. 2006 – Workshop „Ohrožené dřeviny ČR“, MZLU v Brně, účast M. Lepší
- 16.–17. 9. 2006 – Konference „Ohrožené druhy severních Čech“, UJEP v Ústí nad Labem, účast M. Lepší
- 23.–24. 10. 2006 – Seminář „Příroda ve VVP Boletice“, Jenišov, účast M. Lepší

- 3.–5. 11. 2006 – Seminář – Setkání lidí, kteří se věnují výzkumu vzácných druhů rostlin v České republice, Lhotka, účast M. Lepší
 29. 5.–2. 6. 2006 – Setkání muzejních geologů, pořadatel AMG, Nový Jičín, účast P. Rajlich

Oddělení společenských věd

23. 11. 2006 – seminář Péče o textilní sbírky, který se konal v Národním muzeu, Praha, účast N. Jelínková
 26. 10. 2006 – příprava, organizace a účast na konferenci Genius loci jižních Čech III, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, účast F. Krejča
 16. 9. 2006 – Konference Jihočeský skanzen lidové architektury, České Budějovice, účast F. Krejča
 5. květen 2006 – příprava, organizační zajištění a realizace tradiční konference k problematice 2. světové války, tentokrát na téma „Kolaborace. Kolaborace? Kolaborace!“, Jihočeské muzeum, účast J. Petráš, L. Nikrmaier
 8.–10. 6. 2006 – účast na semináři k problematice oral history a grantu ÚSD AV ČR „Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace. Biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence“ na hradě Sovinec, účast J. Petráš
 25. 9.–28. 9. 2006 – mezinárodní konference „Narativna každodennost v kontexte historických zlomov v Česku a Slovensku po roku 1945, 1968, 1989, 1993 z pohledu dynamiky vývoja hodnot.“, Bratislava, účast J. Petráš
 6.–8. 9. 2006 – Valná hromada Historického klubu, Pardubice, účast J. Petráš
 20.–21. 10. 2006 – 2. Rakousko-české historické dny, Waidhofen an der Thaya, účast J. Petráš
 31. 10. 2006 – seminář ÚSD AV ČR Praha ke grantu „Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace. Biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence“, Praha, účast J. Petráš

Oddělení programové a propagační

2. 11. 2006, Seminář Výletní mapa 2007, České Budějovice, účast J. Landová

Knihovna

- 23.–25. 2. 2006, Opomíjení a neoblíbení v české kultuře 19. století, Plzeň, účast Helena Stejskalová.
 30. 6.–2. 7. 2006, Historicko-literární mezinárodní konference o významu imaginace a reality v literatuře, České Budějovice, účast Helena Stejskalová.
 5.–7. 9. 2006, 30. seminář knihovníků muzeí a galerií, Praha, účast Helena Stejskalová.
 26. 10. 2006, Genius loci českého jihu III., České Budějovice, účast Helena Stejskalová.
 16. 11. 2006, Koněspřežní železnice po obou stranách hranice, 16. 11. 2006, České Budějovice, účast Helena Stejskalová, Jana Klimešová, Petra Krýdlová – praktikující v knihovně
 22.–23. 11. 2006, Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska, Olomouc, účast Helena Stejskalová.
 5.–6. 12. 2006, Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě, Praha, účast Helena Stejskalová.

VÝSTAVY PŘIPRAVENÉ A ZAHAJOVANÉ V ROCE 2006

V roce 2006 bylo realizováno 41 výstavních akcí, z toho 29 výstav a 12 menších výstavních projektů z cyklu exponát měsíce, celkem 37 akcí se konalo v objektech Jihočeského muzea.

Jiří Bohdal – fotografie přírody

6. 1. – 1. 5. 2006 prodlouženo do 18. června

garant: RNDr. Petr Bürger

Neznámý svět drobných savců

13. 1. – 1. 5. 2006

garant: RNDr. Petr Bürger

Budějovické nálady

Život obyvatel města za c. k. Rakouska a 1. republiky na fotografiích

25. 1. – 2. 7. 2006 prodlouženo do 10. 9. 2006 (pro Eurorando)

garant: Mgr. Leoš Nikrmajer

Tradiční výstava orchidejí, bromelií, sukulentů a jiných exotických rostlin a živočichů

4. – 12. 2. 2006

garant: RNDr. Petr Bürger

Současné výtvarné umění – Ivan Czudai a Juraj Novotný

Z výstavy Brána do Mexika.

Záběry z nově instalované expozice Z historie Kaplicka, kterou pro Město Kaplice připravila a grantovala H. Stejskalová ve spolupráci s dalšími regionálními institucemi.

Ve spolupráci se Statutárním městem České Budějovice v rámci Dnů slovenské kultury
17. 2. – 9. 3. 2006

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Totálně nasazení

Nucená práce pro Třetí Říši. 60 let poté

2. 3. – 2. 4. 2006

garant: PhDr. Jiří Petráš

Velikonoce v muzeu

31. 3. – 17. 4. 2006

garant: PhDr. Marcela Macková

Hřbitovy budějovických měšťanů

Archeologické doklady duchovní kultury středověku v českých městech

12. 4. – 30. 6. 2006 prodlouženo do 28. 1. 2007

garant: Mgr. Zuzana Thomová

Brána do Mexika

28. 4. – 21. 5. 2006

garant: Mgr. Helena Stejskalová

Z instalace nových exponátů v expozici Nové Hrady, které se za Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích účastnila PhDr. Nora Jelínková.

Lidová kultura tradičního Doudlebska

19. 5. 2006

garant: PhDr. František Krejča

Prezentace unikátního nálezů depotu bronzových žeber

19. 5. – 30. 6. 2006

garant: PhDr. Ondřej Chvojka

Historie muzejních zrcadel a jejich restaurování

19. 5. – 22. 5. 2006

garant: PhDr. Nora Jelínková

Český kráter

Čechy jako pozůstatek meteoritického dopadu?

18. 5.–29. 10. 2006 prodlouženo do 12. 11. 2006

garant: RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Cestujeme, aneb už roky nejen kroky

Výtvarný ateliér Mileny Švecové

23. 6.–17. 9. 2006

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Pět minut za městem

Jihočeská krajina a lidová architektura ve fotografii Jiřího Siegelbauera

25. 5.–5. 11. 2006

garant: PhDr. František Krejča

Zorka Soukupová – duše jihočeského národopisu

7. 6.–3. 9. 2006

garant: PhDr. Marcela Macková

Lidové madony

10. 11.–31. 12. 2006

garant: PhDr. František Krejča

Národopisný víkend, výstava jihočeských tvůrcův rámci Dnů EHD

9.–10. 9. 2006

garant: Irena Tauerová

Tradiční výstava hub

18.–19. 9. 2006 (pouze 2 dny – malý výskyt hub)

garant: Mgr. Miroslav Beran

Intersalon AJV 2006

10. ročník mezinárodní soutěžní přehlídky výtvarného umění dneška

23. 9.–20. 10. 2006

garant: PhDr. Jaroslava Landová

10 let s pohlednicemi

10 let soutěže „O nejhezčí turistickou pohlednici jižních Čech“

Ve spolupráci s Mapcentrem s. r. o.

2. 11.–3. 12. 2006

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Koněspřežní železnice po obou stranách hranice

Ve spolupráci s Verein Freunde der Pferdeisenbahn z Kerschbaumu a Hereditas, o.p.s. Výstava financovaná Evropskou unií v rámci projektu Interreg III A

„Muzeum-prostor pro partnerství“.

od 11. 11. 2006

garant: PhDr. Marta Zavřelová

Ten vánoční čas aneb Vánoce lidových umělců jihočeského regionu

od 30. 11.

garant: PhDr. Marcela Macková

Ostrovy Sandokana

Výpravy zoologů na Borneo, Sumatru a Jávu. Společnost ZOOGEOS BOHEMIA.

od 17. 12. 2006

garant: RNDr. Petr Bürger

Chryzantémy

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

14. – 15. 10. 2006

garant: Roman Josefík

Výstavy mimo muzeum: návštěvnost není ve statistice muzea evidována

Regionální muzeum v Českém Krumlově

Krása květin českokrumlovských vápenců-repríza

říjen 2006

garant: Ing. Martin Lepší

Výstaviště České Budějovice a.s. v rámci výstavy Hobby podzim 2006

Podzimní houby

19.–22. 10. 2006

garant: Mgr. Miroslav Beran

Jihočeská letecká expozice

19. – 22. 10. 2006

garant: PhDr. Jiří Petráš

Dvůr Hamr

Výstava hub

2. – 8. 10. 2006

garant: Mgr. Miroslav Beran

Radniční síň

Městské cechy na jihu Čech

8. 11. – 9. 12. 2006

garant: PhDr. Nora Jelínková

Výstavní prostory města Kaplice

Expozice z historie Kaplicka

26. 8. 2006 – 30. 6. 2011

garant: Mgr. Helena Stejskalová

Dóza na tabák ve tvaru cylindru. Kloboučnický cech v Budějovicích. Měď, rytý dekor, kolem poloviny 19. století. Z výstavy Městské cechy na jihu Čech.

Cyklus EXPONÁT MĚSÍCE

Samurajská zbroj

leden 2006

autorka: PhDr. Nora Jelínková

Jihočeská orbikulární žula z Muckova

únor 2006

autor: RNDr. Petr Rajlich

Ukázky ze starých tisků, dílna restaurování

březen 2006

autorka: Mgr. Helena Stejskalová

Turistická idyla – Průvodci po jižních Čechách

duben 2006

autorka: Mgr. Helena Stejskalová

Židovské otázky

květen 2006

autor: Mgr. Leoš Nikrmajer

Pták roku 2006 – orel mořský

červen – prosinec

autor: RNDr. Petr Bürger

Vstupní brána do Mexika – ukázky mexických platidel

červenec 2006

autor: PhDr. Jiří Chvojka

Tradiční dožínky

srpen 2006

autor: PhDr. František Krejča

Cechy na jihu Čech

září 2006

autorka: PhDr. Nora Jelínková

*Zora Soukupová – duše jihočeského
národopisu. Profilová výstava
k výročí úmrtí významné osobnosti
jihočeského regionu.*

*Vánoce v muzeu „Ten vánoční čas aneb Vánoce lidových umělců jižních Čech“ Zátíší
s betlémem Šárky Hanzálkové. Vánoční atmosféra. Z vernisáže: starodávné pletení
vánoček ze šesti pramenů najednou (Ivanka Wolková).*

Novinky ze sbírek muzea

říjen 2006

autorka: PhDr. Nora Jelínková

Platidla carského Ruska

listopad 2006

autor: PhDr. Jiří Chvojka

EXPONÁT ROKU

PLANETKA (10577) JIHČESMUSEUM

CYKLUS OSOBNOSTI A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Zora Soukupová – duše jihočeského národopisu – 25. výročí úmrtí

61. výročí založení Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2006

16. 2. 2006 – vystavující v rámci „Dnů slovenské kultury 2006“

Ivan Kusai, slovenský malíř

Juraj Čudaj, slovenský malíř a umělec

Jiřina Divácká, slovenská umělkyně

Milan Jankovský, velvyslanec Slovenské republiky v ČR

20.4.2006

Carlos Fernández Tasertero, reportér španělské televize a autor pořadu Okénko do světa, Bilbao, Navarra

26.4.

Vicente Agudo, žurnalista španělského deníku Las Provincias, Valencie

Ivaňijo Banau, žurnalista španělského deníku ABC

César Garcia, žurnalista španělského deníku El Mundo

SPONZOŘI A PARTNEŘI MUZEA

- 1. JVS, a.s., České Budějovice
- EM – grafika, České Budějovice
- FINESA České Budějovice, s.r.o.
- TV GIMI, a.s.– mediální partner
- EXPLANTES Vondruš, Homole
- BUDĚJOVICKÝ BUDVAR, n.p., České Budějovice
- SKANSKA DS a.s., závod České Budějovice
- A-grafika, České Budějovice

Regionálního odborné pracoviště pro lidovou kulturu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

Zabezpečení akcí v rámci dotačních programů MK ČR pro oblast lidové kultury a prezentace, identifikace a dokumentace současného stavu této oblasti v regionu v kontextu s místní tradicí.

A. Akce v rámci dotačního programu: podpora tradiční lidové kultury v intencích doporučení MK ČR a NÚLK ve Strážnici

1. Zaměstnání a zdroje obživy

Rozsáhlá jihočeská oblast zaujímá více než čtvrtinu Čech a svými specifickými přírodními podmínkami, historickým, hospodářským a kulturním vývojem představovala od pradávna svébytnou součást českého státu odlišující se jako kompaktní celek od ostatních území. Svou přirozenou polohou i rozmanitostí krajiny zůstaly jižní Čechy relativně izolovanou končinou s řídkým a nerovnoměrným osídlením. Tyto přírodní podmínky pochopitelně určovaly i způsob obživy místního obyvatelstva a s ní spojené folklórní projevy: způsob obživy obyvatel závislý na přírodě a jejích zdrojích: práce v lesích – od dřevařiny až po lovectví, starost o rybníky – stavba, údržba a s ní spojené rybníkářství, nesnadné přežívání v místních slatinách – dobývání rašeliny (borkování) na Blatech, zpracování hlíny místními hrnčíři, práce na poli a pastva na šumavských stráních i zabezpečení přepravy a dopravy: voraření, formanství.

Cílem projektu bylo ve spolupráci s odbornými etnografickými pracovišti regionu, zástupci měst a obcí, místními kronikáři – v intencích tematicky stanovených priorit – zpracovaného celostátního dotazníku – identifikovat a dokumentovat návaznost těchto historicky specifických profesí, tradiční výroby i lidového umění v současných společenských jevech.

Nedílnou součástí bude i mapování případné historické a současné dokumentace doprovodných zajímavých uměleckých projevů – např. zvykosloví a obřady spojené s určitou profesí – z archivů a sbírkových dokumentačních fondů.

Zakoupení dokumentačního technického vybavení pracoviště v intencích zadání projektu (úložný dokumentační mobilář).

Pořízení videozáznamu:

- rybníkářství, lovectví: výlov Munického rybníku včetně tradičního cechovního ceremonálu (pasování na rybáře), podzimní hon (Komařice),
- dokumentace a demonstrace tradičních obřadních prvků v lidové výrobě, zejména v oblasti tradičního pekařství – dokumentace artefaktů I. Wolkové, která na základě poskytnuté historické doku-

mentace zrekonstruovala staré obřadní způsoby lidového pekařství, zejména perníkářství a kynutého pečiva pro výstavu Jihočeského muzea (jejíž součástí byla i názorná demonstrace pro návštěvníky) i pro připravovaný dokument ČT Koleda, koleda.

Zároveň byla pořízena podrobná filmová dokumentace jednotlivých postupů ve dvou verzích:

- a) komentovaná – jako instruktážní a metodický podklad
- b) nemá – pro případné využití v obrazové prezentaci lidového pekařského umění
- Pořízení dokumentace: práce se dřevem: Jaroslav Frencl-Volyně, hrnčářství: Fr. Reindl, A. Reindlová,
- pracovní verze dokumentace a demonstrace tradičních obřadních prvků v lidové textilní výrobě – kontinuita klasických lidových textilních technik v současnosti,
- ukázky výroby plátěných a lněných textilií v rámci výstav v Jihočeském muzeu, v širším kontextu bude prezentováno v roce 2007 – Krása tradice,
- výlovy rybníků: Munický a Volešek u Plástovic.
- Akvizice: dokumentace tradiční práce se dřevem (J. Frencl) a hlinou (František a Alena Reindlovi).
- OON: proplacení dokumentátorů a následného digitálního přepisu pro potřeby regionálního odborného pracoviště.
- Participace: Rybářství Hluboká nad Vltavou, MS Komařice, MSP Strakonice, TV Metropol Production, Z. Tripes.

2. Folklor

Pozn.: Spolupráce se starosty měst a obcí na základě požadavků Jihočeského kraje a priorit stanovených MK ČR v intencích dotazníků NÚLK ve Strážnici.

Rozsáhlá jihočeská oblast (více než čtvrtina Čech) svými specifickými přírodními podmínkami, historickým, hospodářským a kulturním vývojem se odlišuje od ostatních českých oblastí. Tato osobitost byla podmíněna geografickou polohou, řídkým osídlením obyvatelstva, způsobem obživy obyvatel a ovlivnila i formování charakteru etnograficky barvitého a různorodého jihočeského folklóru.

Stavby, lidová umělecká výroba, nářečí, zvyky i obyčeje, písně, hudba i tance, kroje, pověsti, vyprávění... jsou významná rezidua, které zde dodnes dožívají jako součást života nejstarší generace a jsou v mnoha případech udržována i generací současnou, zejména v oblasti zvykosloví a v činnosti venkovských skupin i systematické práci folklórních souborů.

Cílem projektu bylo ve spolupráci s odbornými etnografickými pracovišti regionu, zástupci měst a obcí, místními kronikáři – v intencích tematicky stanovených priorit – zpracovaného celostátního dotazníku – identifikovat a dokumentovat duchovní bohatství regionu v celkovém celospolečenském kontextu.

Nedílnou součástí bylo i mapování případné historické a současné dokumentace doprovodných zajímavých uměleckých projevů – např. zvykosloví a obřady spojené s určitou profesí – z archivů a sbírkových dokumentačních fondů.

- Doplnění technického vybavení pracoviště v intencích zadání projektu: (skaner...).
- Pořízení videozáznamu: obchůzkové jevy: Barborky (Borovany u Bernartic) Lucie (Svatá Maří, Pechova Lhota) – ve spolupráci s Prácheňským muzeem v Písku. folklórní projevy v kontinuitě s obřadními prvky (I. Wolková, M. Stecher)
- Fotodokumentace: dokumentace nejtypičtějšího regionálního folklórního projevu: dudáctví – prezentace v Č. Budějovicích a Strakonících
- Pořízení kopií: přepis z dokumentace folklórních jevů Strakonicka – ve spolupráci s Muzeem středního Pootaví Strakonice – adventní obchůzky Barborek a Lucek (Dřešín, Borovany u Bernartic), dokumentace tradičního masopustu v Komařicích: současnost x historický dokument z 50. let.
- Přepis nahrávek archivu ČT: Folklorní fond Z. Soukupové.
- Akvizice: Záznamy výročního zvykosloví v tvorbě Františka a Aleny Reindlových a Jaroslava Frencla.

- OON: proplacení dokumentátorů a následného digitálního přepisu pro potřeby regionálního odborného pracoviště,
- Přepis podkladů z rkp. J. Režného o životě i společenském a kulturním životě na Prácheňsku – ve spolupráci s Muzeem středního Pootaví Strakonice,
- Přepis podkladů dudáka Vojtěcha Hrubého ze Strakonice (+ 19. 11. 2006 ve věku 91 let) dokumentace pozůstalosti. V. Hrubý patřil k nejvýraznější osobnostem české lidové hudby; dlouhou dobu působil na LŠU ve Strakonících, kde byl ředitelem a současně také učitelem houslí a dud. Za svůj život vychoval desítky kvalitních hudebníků; kromě jiného založil i dnes jednu z nejkvalitnějších dudáckou formaci Strakonickou dudáckou muziku – ve spolupráci s Muzeem středního Pootaví.

Participace: Český rozhlas v Českých Budějovicích, Česká televize, JSPT Úsvit, Muzeum Středního Pootaví ve Strakonících, Prachatické muzeum v Prachaticích, Prácheňské muzeum v Písku, Metropol TV Produkcion, Z. Tripes

Přípravná spolupráce v rámci dotačních programů MK ČR pro rok 2007 v oblasti lidová kultura (Muzeum Jindřichohradecka, Muzeum středního Pootaví Strakonice).

B. Vlastní činnost

1. Badatelská činnost:

- rozsáhlá identifikace a dokumentace činnosti a aktivit významné jihočeské etnografky ak. soch. Zory Soukupové (projekt pod záštitou Jihočeského kraje)
- tradiční vánoční pečivo (staré formy pletení vánoček a obřadního pečiva)

2. Výstavní činnost

Poznávájte s námi lidové tradice

Projekt je bohatým zdrojem inspirace a klade si za cíl přispět i k posílení identity obyvatel města i regionu a svou specifikou doplňuje koncepci péče o tradiční jihočeskou lidovou kulturu.

Cílem projektu je zachytit duchovní bohatství regionu v celkovém celospolečenském kontextu a systematicky zpřístupňovat veřejnosti doklady o mimořádných hodnotných jedinečných projevech tradiční lidové kultury jako nedílné součásti komunitního života a dosáhnout popularizace jihočeských lidových tradic zejména u generace mladých lidí.

Explicitně je tematická koncepce vyjádřena i názvem převzatým ze statí Dr. Čeňka Zírta, odborníka na kulturní historii a dějiny kultury venkovského lidu.

S tímto záměrem koresponduje i vytvoření podmínek pro aktivní zapojení dětí a mládeže do přípravy a realizace projektu.

Originalita muzejního prostředí poskytuje návštěvníkům především z Českých Budějovic umocnění prožitku v období velikonočních svátků. Projekt odborně garantuje odborné regionální pracoviště pro lidovou kulturu a pracovnice pro programovou činnost.

Spolupráce dobrovolných aktivů: Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu, folklorní soubory, profesionální výtvarníci i lidoví tvůrci jako poskytovatelé exponátů i ve vlastních názorných demonstracích. – doprovodný vzdělávací program – ukázky s možností ověření vlastní zručnosti návštěvníka.

Velikonoce v muzeu „Smrt nesem ze vsí“

Termín: 4. 4.–17. 4. 2006

Místo: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, výstavní sál č. 114

Téma: Smrt nesem ze vsi – Velikonoce očima jihočeských tvůrců

Zahájení: 4. 4. 2006, 16.00 hod., JčM sál č. 119

Kulturní program: DFS Malý furiant, České Budějovice – velikonoční zvyky – Vynášení Smrtky, Chození s lítečkem

Spolupráce: Muzeum Jindřichohradecka Jindřichův Hradec, Národopisné sdružení při JčM,

Počet vystavovatelů: 55

Počet artefaktů: cca 450

Doprovodné akce:

Předání velkopátečních nitek

Názorné demonstrace technik a technologií: I. Wolková, Z. Bartyzalová, H. Doskočilová, D. Vařilová, M. Bubelová, J. Půlpytlková, R. Krejčová, J. Cvach, M. Bach

Zápůjčky:

– Popis církevních obřadů o Velikém Pátku. Z historických knižních sbírek muzea, R 225.

– Modlitby ke mši svaté aneb rozjímání o umučení a smrti Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista – součást modlitební knihy a historických knižních sbírek muzea, R 143.

– Velikonoční trakař, kolovratový hrkač, „jarošovské krajky“ – Muzeum Jindřichohradecka Jindřichův Hradec

Média: Mladá fronta dnes, ČBL, TV Gimi – vysíláno dne 13. 4. 06, ČRO Č. Budějovice

Počet návštěvníků: 2 019 návštěvníků + 216 přišlo pro Velkopáteční nitku = 2 235 osob

Pro získání uceleného tradičního velikonočního charakteru byla výstava doplněna i exponáty ze soukromých sbírek.

Dekorace a instruktážní ukázky technik zdobení a barvení velikonočních vajíček vytvořila paní Ivanka Wolková z Českých Budějovic

Vánoce v muzeu „Ten vánoční čas aneb Vánoce lidových umělců jižních Čech“

Termín: 30. 11. 2006–6. 1. 2007

Místo: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, výstavní sál č. 200 + vstupní chodba

Téma: Vánoce lidových umělců jihočeského regionu

Technik Vojtěch Ambrož při instalaci výstavy.

Zahájení: 29.11. 2006, 16.00 hod., JčM, foyer v 1. poschodí

Kulturní program: I. Wolková – ukázky pletení vánoček podle starých zápisů

M. Stecher, J. Letovský – koledy na dudy

Spolupráce: ÚSP Petra Mačkov

Počet vystavovatelů: 38

Počet artefaktů: cca 200

Doprovodné akce:

– Staročeské vánočky a obřadní pečivo – I. Wolková : pletení (+ dokumentace)

– Koledování s Úsvitem – koncert JSPT Úsvit

– Vyřezávané Betlémy – J. Frencl, Volyně

Názorné demonstrace technik a technologií:

– Vánoční dekorativní předměty z keramiky, J. Půlpytlková,

– Staročeské vánočky – I. Wolková: pletení (+ dokumentace)

– Vyřezávané Betlémy – J. Frencl, Volyně

Zápůjčky:

1. Rukopisná kniha modliteb psaná v německém jazyce s vlepenými mědirytinami a ilustracemi s náboženskými motivy. Poč. 19. století, Českobudějovicko.

Ze sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

2. Kuchařka – kniha rukou psaných receptů na pečivo, dorty a další sladké pokrmy. Polovina 19. století. Ze sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

3. Kniha receptů a kulinářských rad. Rodinná rukopisná kniha, do níž recepty psaly dvě ženy. Recepty byly určeny pro zámožnou domácnost. Zajímavostí je náskres rozložení jídel na velkém stole při slavnostním hodování.

Ze sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Počet návštěvníků: včetně hostů vernisáže 2 446 osob

Zora Soukupová – duše jihočeského národopisu

Profilová výstava k výročí úmrtí významné osobnosti

Počet návštěvníků: cca 2100

Muzejní noc: 19. 5. 2006 „Z babiččiny truhly na přehlídková mola" aneb tradice v současných módních trendech

3. Konzultační činnost

– průběžné konzultace v rámci přípravy a průběhu velikonoční výstavy (tradice, techniky lidového umění a řemesel)

– operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (např. Klub tradic Borovany, + individuální tvůrci z oblasti lidového umění a řemesel)

– participace s etnografy jihočeského regionu v rámci koncepčních příprav projektu Jihočeské masopusty (2007)

– participace na přípravě projektů měst a obcí (Masopust v Českých Budějovicích...), folklórních a prezentačních akcích regionu (Hrály dudy – prezentace jihočeských folklórních souborů a zahraničních účastníků 17. Mezinárodního dudáckého festivalu ve Strakonici pro českobudějovické občany, odborná spolupráce na dramaturgii připravovaného dokumentu ČT o vánočních zvycích jihočeského regionu ...)

– přípravné konzultace k mapování významných jihočeských osobností v oblasti lidové kultury a dudáckého folklóru J. Režného a V. Hrubého (ve spolupráci s MSP Strakonice)

- příprava realizace českobudějovického masopustu 2006 – vedení přípravného výboru a realizačního týmu
- průběžné konzultace v rámci velikonoční výstavy v oblasti zvykosloví, lidového umění a řemesel jihočeské velikonoční obřadní pečivo – pro odborné okénko Jihočeského rozhlasu v Českých Budějovicích
- diplomová práce PF JU: Lidová hudba a zvyky Doudlebska
- ČR: úvodní slovo k připravovanému CD Z. Soukupová (+ doprovod. foto a výběr nahrávek)
- ČR: tradiční vánoční kuchyně jihočeského regionu včera a dnes
- ČT: participace na obsahu a doporučení zvykoslovných jevů a lidového umění a řemesel v projektu o jihočeských vánočních zvycích Koleda, koleda
- ČT: lidoví umělci jižních Čech (řezbář Jaroslav Frencl z Volyně), pozn.: uvedeno v pořadu Poker
- MK ČR: spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu
- operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (např. Klub tradic Borovany + individuální tvůrci z oblasti lidového umění a řemesel)

E. Dokumentační činnost:

- folklór: dokumentace masopustní obchůzky v terénu (Nakolice, Doudleby, Ločenice)
- dokumentace aktivit Z. Soukupové v rámci krajského projektu
- folklór v rámci zvykosloví: dokumentace obchůzek Barborek (Borovany u Bernartic) a Lucek (Svatá Maří u Prachatic, Pechova Lhoťa u Milevska), dnes v terénu ojedinelé adventní obchůzky
- zaměstnání a zdroje obživy (myslivci, rybáři)
- tradiční vánoční pečivo (staré formy plešení vánoček)
- připomínkování a rozbor problematiky jihočeského regionu v tematické oblasti religiozity a domy a bydlení jako prioritních celostátních témat pro rok 2007
- Prachatické muzeum: Vánoce na Šumavě

4. Přednášková činnost:

- úvodní přednáška v rámci Noci v muzeu o kontinuitě tradičních technik a technologií v současném odívání
- úvodní přednáška Z. Soukupová – profil osobnosti v rámci výstavy Z. Soukupová – duše jihočeského národopisu, včetně výběru názorné demonstrace choreografií a umělecké koncepce interpretace jihočeského folklóru této vynikající lidové umělkyně
- Historický klub Jihočeského muzea:

Tajemné postavy a svatí adventu a Vánoc aneb Co se o Vánocích neví

Pracoviště správce počítačové sítě 2006

Během roku 2006 se podařilo nahradit stávající dosluhující počítač sloužící jak server Jihočeského muzea za nový výkonnější počítač s nesrovnatelně vyšší kapacitou pevných disků. V současné době disponujeme zálohovací kapacitou celkem 800 GB. Každý pracovník má k dispozici vlastní zálohovací síťovou jednotku a může si dle svého uvážení provádět zálohu svých důležitých souborů. Od navrhované přímé práce na síťových jednotkách se nakonec upustilo.

WWW katalog Clavius se podařilo zprovoznit na serveru muzea a plně zakomponovat do nových www stránek muzea. V tomto úkolu se nepodařilo z časových a administrativních důvodů pokračovat, v současné době probíhá jednání o převodu celé databáze papírových evidenčních karet do elektronické podoby specializovanou firmou.

Pobočka JČM ve tvrzi Žumberk u Nových Hradů byla po částečných obtížích připojena k internetu pomocí mikrovlnné antény. Původně navrhované řešení pomocí ADSL linky se nepodařilo z technických

důvodů (přílišná vzdálenost od uzlu v obci Žár) uskutečnit. V současné době je tedy pobočka připojena k internetu linkou o rychlosti 512/128 , což umožňuje komunikovat s veřejností, detašovanými pracovišti muzea v Českých Budějovicích.

Během roku 2006 byly zrušeny stávající smlouvy o připojení k internetu o rychlostech 1024/256 – Dukelská ul. a 512/128 – Šrámkova ul. Rychlost ADSL linek byla v rámci akce Telecomu zvýšena na 4096/512 – Dukelská ul. a 3072/512 – Šrámkova ul. bez omezení pomocí FUP, tedy bez limitu stahovaných dat. Měsíční paušály za tato připojení se nakonec dokonce snížily, přičemž došlo k měsíční úspoře cca 5000 Kč. Tento moderní způsob komunikace se podařilo částečně prosadit např. s pobočkou Žumberk, většina ostatních pracovníků ovšem tento způsob odmítla.

Designově zastaralé www stránky JčM byly nahrazeny novou moderní prezentací, jejíž příprava byla zadána firmě foxgraphics. V současné době je již plně funkční a probíhají poslední dokončovací úpravy a příprava cizojazyčných mutací.

Martin Dvořák

Provozně technické oddělení v roce 2006

Úkoly provozně technického oddělení byly plněny včas, kvalitně a beze zbytku. Hlavní pozornost byla na zaměřená zejména na dokončení rekonstrukce a modernizace depozitárního objektu v ulici L. B. Schneidera č. 6 v Českých Budějovicích a na posílení přívodu el. proudu do objektu v Ledenicích.

Pokračovalo se v opravách a údržbě budov jejich rekonstrukci a modernizaci. Oddělením byla poskytována technická pomoc při realizaci výstav. Zajišťovali jsme přepravu materiálu a sbírkových předmětů podle potřeb jednotlivých oddělení.

Odbíjecí cimbály z radničních věžních hodin. Stříbřený bronz. Zvony po jejich nahrazení zvonkohrou darovalo v roce 2006 Statutární město České Budějovice do sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Byly vystaveny v rámci výstavy Městské cechy na jihu Čech.

Detail městského znaku Českých Budějovic (detail zvonu).

Úkoly v oblasti modernizace, oprav a údržby byly plánovány v návaznosti na možnosti rozpočtu muzea a přidělené investiční dotace.

V hlavní budově muzea byl z prostředků programu INTERREG III A zrekonstruován sál č. 114 na konferenční centrum Jihočeského muzea, využívané pro potřeby muzea i odborné externí akce.

Na tvrzi Žumberk – ve výstavních prostorách, kromě Rožmberského salónku, byla provedená výměna nevhodných osvětlovacích těles za úsporná. Dále byla provedená výměna poškozených a nevhodných okapových žlabů a svodů včetně chrličů vody v podobě „dračích hlav“ z roku 1970 za měděné. Byla prováděna pravidelná údržba objektu, jako doplnění šindelů, sekání trávníků, stříhání živých plotů, atd.

V Ledenicích byl rezervovaný příkon el. proudu hlavního jističe (16 A) navýšen na 100A. Depozitář etnografických sbírek byly vybaven novým depozitářním zařízením – regály. Začalo se s přemísťováním sbírek do nových prostorů.

Hlavní pozornost v roce 2006 byla věnována dokončení rekonstrukce a modernizace depozitářního objektu L. B. Schneidera č. 6., a to ve výši investice 10 525 556 Kč vč. DPH. Tento úkol nebyl splněn z důvodů neustalých změn v projektové dokumentaci a díky nutnosti profinancování víceprací, které nebyly v projektové dokumentaci uvedeny, avšak vznikly v průběhu rekonstrukce. Na část objektu, který byl rekonstruován v roce 2005, bylo vydáno Stavebním úřadem Města Č. Budějovice předběžné povolení k užívání suterénu, přízemí a 1. patra. Do těchto prostorů byly zakoupeny nové regály a bylo zahájeno stěhování sbírek z dočasného umístění.

V průběhu roku spolupracovalo provozně technické oddělení při přípravě a realizaci všech výstav. Tradičně nejnáročnější technické řešení si vyžádala výstava „Orchidejí, bromélií, sukulentů a jiných exotických rostlin a hmyzu“ a výstava „Hřbitovy českobudějovických měšťanů“.

Mimo výše uvedené výstavy, plnilo a zabezpečovalo provozně technické oddělení různé dílčí úkoly pro jednotlivá oddělení Jihočeského muzea, a rovněž provádělo údržbu a ošetření materiálů.

Společně s odborovou organizací, byla provedena v měsíci dubnu kontrola dodržování bezpečnosti práce. Proběhly požární preventivní prohlídky všech objektů a byly zde umístěny bezpečnostní značky. Při kontrolách nebyly shledány podstatné závady. Zákonem a odbornými směrnici stanovené revize, byly provedeny v plném rozsahu.

Hana Křelinová, nová zaměstnankyně muzea.

V dopravně zabezpečovacím systému bylo s referentskými vozidly ujetu 69 860 km bez dopravní nehody.

*Jozef Mikitin
vedoucí provozně technického oddělení*

TVRZ ŽUMBERK

Otevírací doba žumberské tvrze byla pro nejširší veřejnost jako obvykle od 1. dubna do 31. října. Expozici o historii tvrze a jejího nejbližšího okolí, spolu s dominantním lidovým malovaným nábytkem zde v uplynulé turistické sezóně shlédlo 6171 návštěvníků. Druhým rokem otevřená II. prohlídková trasa (lapidárium ve dvou nejdříve zrekonstruovaných baštách a bašta „C“ s původními renesančními freskami a dřevěným malovaným záklopovým stropem) již oproti roku 2005 přilákala zhruba o polovinu méně návštěvníků, tj. 252 osob. Jubilejní 20. výstava chryzantém, ovoce, zeleniny a suché vazby pak přilákala solidní počet 956 návštěvníků. V celé dosavadní nepříliš dlouhé historii pořádání svatebních obřadů na nádvoří tvrze, popřípadě v Rytířském sále (při nepřízní počasí), zde nebylo více zájemců o svatbu než tento rok. Celkem si zde své ano řeklo 32 snoubenců při 16 obřadech.

V březnu jsme dokončili druhou etapu výměny nevyhovujícího osvětlení expozice za nové, modernější a hlavně intenzivnější. Halogenová a bodová světla umožňují takřka dokonalé nasvícení exponátů po celé délce prohlídkové trasy, tj. ve všech deseti místnostech expozice. V květnu pak byly vyměněny těžkým a mokřím sněhem poškozené okapové žlaby (včetně svodů) na nádvoří tvrze za nové, z měděného plechu. Za své rovněž vzaly nefunkční „socialisticko-realistické“ chrliče vody v podobě dračích hlav, které se již pochopitelně neobnovovaly. Zima na přelomu let 2005–2006 přinesla značné množství sněhu. Nádvoří bylo jeho vrstvou zaplněné takřka až k ochozu pavlače. Kromě nezbytných revizí

a sekání trávy zde rovněž zmizely poslední zbytky starých šindelů z bezprostředního okolí tvrze. Byly odhřebíkovány, roztrženy, rozřezány a uloženy k pozdějšímu ztopení.

Ve spolupráci s firmou EM Grafika došlo k vytvoření a nainstalování dalších informačních cedulí a tabulek v areálu tvrze (otevírací doba veřejných WC, zákaz jízdy cyklistům atp.).

Do lapidária ve dvou baštách byly zhotoveny nové, povětrnostním vlivům odolnější popisky jednotlivých exponátů. V únoru byla bohužel zcizena vrchní plechová část, v r. 2005 zrekonstruovaného poutače u hlavní silnice před Žárem, vlevo ve směru od Trhových Svinů. V srpnu pak pracovníci výše zmiňované grafické firmy zbylý podstavec osadili dvojicí proti sobě umístěných plechových cedulí s upozorněním na zdejší muzejní expozici, opatřenými kilometráží.

V červnu se do Rožmberského salónku vrátila zrestaurovaná tzv. benátská truhla. V srpnu zde pak proběhla nečekaná kontrola České obchodní inspekce, pátrající po chybách v poctivosti prodeje, v seznámení se s cenou suvenýrů předem a v případném účtování dvojích cen. Žádné závady zjištěny nebyly. V prosinci proběhlo v Rytířském sále pravidelné výjezdní zasedání ředitelů kulturních organizací, spravovaných Jihočeským krajem.

*Roman Josefík
správce tvrze*

Archeologické oddělení v roce 2006

Březnice (okr. Tábor). Výzkum sídliště z mladší doby bronzové v letech 2005–2006

V mladší době bronzové (cca 1250–1000 př.n.l.) se v jižních Čechách vyvíjela knovízská kultura, náležející do kulturního okruhu hornodunajských popelnicových polí. Jedná se o období klimatického optima, jehož archeologickým odrazem je i výrazné navýšení počtu obyvatel a jejich sídel. V jižních Čechách náleží mladší doba bronzová k obdobím s největší hustotou nálezů, která jsou však kumulována především v několika sídelních mikroregionech. Mezi ně můžeme počítat i Bechyňsko a Vltavotýnsko, odkud je dnes známo několik desítek lokalit z tohoto období. Na rozhraní obou uvedených oblastí se nachází obec Březnice, z jejíhož okolí však až do roku 2005 nebyl znám žádný mladobronzový náleze.

Teprve v roce 2005 se podařilo na katastru Březnice zjistit a částečně prozkoumat první sídliště z mladší doby bronzové, které podle předběžných výsledků z prvních dvou etap archeologického výzkumu patří k nejzajímavějším sídlištním lokalitám tohoto období v celých jižních Čechách vůbec. Sídliště objevili při povrchovém sběru ve dnech 7.–8. 1. 2005 pánové Jiří Beneš, Jiří Boček a Miroslav Ernek z Bechyně. Již při povrchovém průzkumu byly na několika místech patrné výrazné kumulace pravěké keramiky, které jednoznačně indikovaly sídlištní objekty. Vzhledem ke skutečnosti, že lokalita byla výrazně narušena hlubokou orbou, bylo v srpnu roku 2005 po dohodě s majitelem pozemku, ing. Vladislavem Hájičkem z družstva AGRA Březnice, překročeno k provedení zjišťovacího sondážního archeologického výzkumu. Druhá etapa tohoto výzkumu pak proběhla v srpnu roku 2006.

Lokalita se nachází v příhodné sídlištní poloze na hřebetu poměrně výrazného návrší nad potokem Židova strouha. Jedná se o výhodnou strategickou polohu s dobrým výhledem do všech světových stran, chráněnou zejména na západní straně prudkým srázem k potoku. Nadmořská výška objektů se pohybuje kolem 438 m n. m., převýšení nad okolní terén činí cca 30 m. Zjištěné objekty z roku 2005 byly situovány při západním okraji návrší, severní skupina (objekty č. 1–3 a 6/05) na mírném severním svahu, jižní skupina (objekty č. 4 a 5/05) na mírném jižním svahu. Další objekty, prozkoumané v roce 2006, se však nacházely i ve východní části pole – spolu s výsledky povrchových průzkumů tak dovolují stanovit velikost osídlené plochy na cca 250 x 150 m, tj. necelé 4 ha.

Archeologický výzkum byl ve své první etapě (v roce 2005) koncipován jako zjišťovací, jeho cílem bylo ověřit místa s výraznými kumulacemi vyorávané keramiky. Druhá etapa archeologického výzkumu (v roce 2006) byla koncipována též jako školní praxe pro studenty oboru archeologie z Archeologického ústavu Jihočeské university v Českých Budějovicích. Výzkum provedlo archeologické oddělení Jihočeského muzea v Českých Budějovicích pod vedením Ondřeje Chvojky. Terénní práce zajišťoval především jeden z objevitelů lokality, Jiří Beneš z Bechyně.

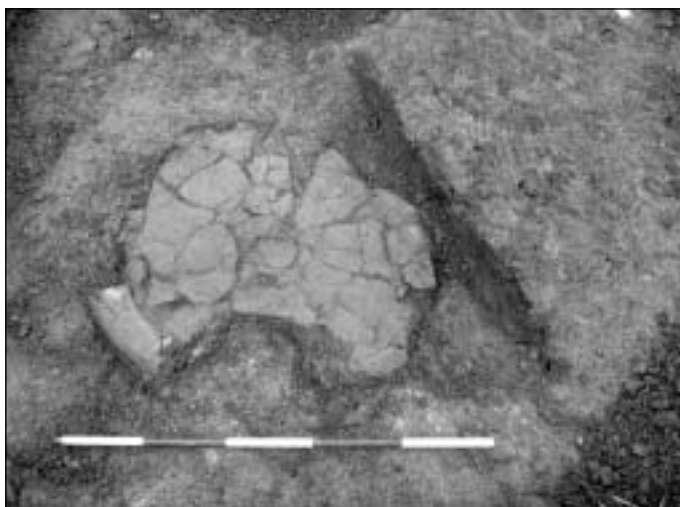
Během obou výzkumných sezón bylo na lokalitě položeno celkem 15 sond, z nichž některé byly i několikrát rozšiřovány – celková prozkoumaná plocha tak dosáhla zhruba 150 m². Ve všech sondách bylo pod cca 20–25 cm vrstvou ornice zjištěno geologické podloží – žlutohnědé písčité až šterkopísčité zvětralé eluvium. V podloží bylo zahloubeno celkem 20 objektů a 16 samostatných kúlových jamek. Za naprosto mimořádné můžeme považovat zjištění celkem pěti lineárních žlabů, vyplněných značným množstvím artefaktů. Téměř každý žlab obsahoval zejména celé sklady keramických jehlancovitých závaží a několik celých nebo rekonstruovatelných jemných nádobek (misky, koflíky), výplň některých pak tvořily silně přepálené hrubé nádoby. Pozoruhodná je také orientace všech žlabů ve směru sever-jih. Velmi nesnadné je však zatím stanovení původní funkce těchto žlabů: vzhledem k počtům hlíněných

závaží v jejich výplních mohly tvořit součást vertikálního tkalcovského stavu a nebo mohly souviset s keramickou produkcí, jak by naznačovalo množství přepálené keramiky z některých žlabů. Vzhledem k jejich shodné orientaci i k mimořádným artefaktům z jejich výplní však můžeme uvažovat i o určité ritualizované činnosti, spjaté s těmito objekty. Dalších minimálně pět žlabovitých objektů (orientovaných opět ve směru sever-jih) pak bylo zachyceno při magnetometrickém měření, provedeném v ploše 50 x 100 m Ing. Romanem Křivánkem z Archeologického ústavu v Praze. Celkovým počtem deseti žlabů nemá sídliště v Březnici na našem území ani jinde ve střední Evropě období.

Z dalších prozkoumaných objektů můžeme zmínit zatím první nalezený keramický depot v jižních Čechách, skládající se ze tří do sebe vložených nádob, zapuštěných do země. Další objekty pak lze označit za jámy, soujámí či hliníky a v jednom případě snad za pozůstatek pece. I ony obsahovaly nebývale velké množství nálezů, zejména keramiky (včetně celých tvarů), v případě jednoho soujámí i dvou bronzových předmětů (jehlice a zlomek dlátka). Ve dvou případech se podařilo nalézt i rekonstruovatelné samostatné keramické zásobnice, zapuštěné do podloží, které mohly původně sloužit jako skladovací objekty na obilí či jiné produkty. Nové poznatky přinesou jistě i paleobotanické analýzy, provedené Laboratoří archeobotaniky a paleoekologie Jihočeské university na materiálu, získaném z téměř kompletního proplavení výplně zkoumaných objektů. Neméně důležité zjištění poskytnou i rozborů fosfátů, provedené Antonínem Majerem z Volyně.

První dvě sezóny archeologického výzkumu v Březnici přinesly nebývale velké množství vynikajících poznatků i nálezů, které zatím mají v celých Čechách jen málo analogií. Za unikátní můžeme považovat především zjištění pěti lineárních žlabů a rovněž další objekty jsou v jihočeském regionu mimořádné. Zároveň byl získán neobvykle velký soubor movitých archeologických nálezů, který náleží v jižních Čechách k největším – desítkám tisíc keramických zlomků, několik celých nádob, dva bronzové předměty, desítky hliněných závaží, kamenné otloukače, podložky aj. Vzhledem k unikátnosti celé lokality a k jejímu neustálému narušování při zemědělských pracích bude archeologický výzkum pokračovat i v následujících letech.

Ondřej Chvojka

Keramická zásobnice zapuštěná do podloží.

Výstava Hřbitovy budějovických měšťanů, archeologické doklady duchovní kultury středověku v českých městech

V Českých Budějovicích se od 13. do 18. století, tedy od doby založení města do Josefínských reforem, pohřbívalo na dvou městských hřbitovech – na dnešním Piaristickém náměstí a u kostela sv. Mikuláše. Archeologické oddělení Jihočeského muzea na obou těchto plochách realizovalo záchranné archeologické výzkumy.

Při archeologickém výzkumu na ploše dnešního Piaristického náměstí bylo v letech 1993–1995 prozkoumáno téměř 300 hrobů. Na této ploše byli však pohřbíváni méně majetní obyvatelé města, čemuž odpovídala i hrobová výbava, většinou se jednalo o torza růženců, kterými měli zemřelí omotaná zápěstí. Pohřby většinou byly uloženy v hrobových jamách, často bez rakví. Pokud se rakve podařilo zachytit, byly dřevěné bez jakéhokoliv výzdoby.

Jinak tomu bylo na tomto výzkumu při sledování pozůstatků architektury klášterního kostela Obětovaní P. Marie. Na jeho severní straně byla zachycena původní gotická kaple sv. Markéty, kterou nechal vystavět roku 1267 na památku své první manželky Markéty Babenberské král Přemysl Otakar II.

Hřbitov u kostela sv. Mikuláše, umístěný v těsné blízkosti náměstí Přemysla Otakara II. v Českých Budějovicích, byl archeologicky zkoumán v letech 2001 a 2005. Tato plocha sloužila naopak k pohřbívání zámožných obyvatel města, čemuž odpovídají nejen archeologické nálezy bohatých hrobových výbav, ale i písemné prameny, které uvádějí měšťany, tzv. boční oltářníky, kteří si tato místa kupovali. U osobního šperku převažovaly pohřební vínky, které předpokládají existenci specializovaného řemesla, které se výrobou těchto uměleckých skvostů zabývalo, dále tzv. svátostky, které lze územně zařadit do celé tehdejší Evropy, zvláštností pak byl nález kříže typu Caravaca a asi desítky mincí, z nichž jednu, prozatím neurčenou, lze datovat do 1. poloviny 14. století a řada dalších, především zbytků oděvů.

Ze zbytků architektury je potřeba jmenovat nález zbytků pozdně gotické věže, která byla zničena požárem v roce 1641, a naposledy byla zachycena na rytině Jana Willenberga z roku 1602. Samostatnou kapitolu pak představuje nález městské kostnice, první v Českých Budějovicích. Kostnice byla prozkoumána nedestruktivní archeologickou metodou, vsunutím minikamery, která celý prostor monitorovala a zaměřila.

Vzhledem k tomu, že již v době realizace vlastního archeologického výzkumu byl zájem o informace ze strany veřejnosti značný, rozhodlo se Jihočeské muzeum prezentovat tento archeologický výzkum a jeho výsledky formou výstavy s názvem Hřbitovy budějovických měšťanů. Na této výstavě byly prezentovány jednotlivé nalezené předměty, formou interaktivní výstavy, kdy jednotlivé exponáty ve vitrínách byly doprovázeny velkoformátovými fotografiemi města, obou kostelů a kaple Smrtných úzkostí Páně, kde byl nainstalován dotykový monitor, kde bylo možné si vyzkoušet průzkum minikamerou podzemního prostoru kostnice nebo si prohlédnout ve 3D snímcích rekonstrukci věže u kostela sv. Mikuláše nebo již zmiňované kostnice. Vedle toho jsme zde zpřístupnili veškeré podklady z archeologického výzkumu veřejnosti. V předzáří pak byl promítán dokumentární film o výzkumu – co mu předcházelo, a co následovalo po samotné terénní práci.

Nedílnou součástí archeologického výzkumu u kostela sv. Mikuláše byl také antropologický výzkum. Proto v hlavním sále výstavy byl nainstalován jeden z odkrytých hrobů, aby si návštěvníci mohli udělat lepší představu o průběhu terénní části výzkumu.

Výstava byla realizována pod záštitou hejtmána Jihočeského kraje Jana Zahradníka, a na výstavě spolupracoval tým odborníků – výtvarné řešení realizovala Kamila Koubová z Jihočeského muzea, moderní technologie dodala a zrealizovala již při samotném výzkumu firma GEO-CZ z Chotovic, antropologický rozbor zpracoval Ústav Antropologie MU v Brně, restaurování vystavených předmětů provedl František Janda z Bechyně, odborným poradcem výzkumu a výstavy byl doc. PhDr. Rudolf Krajíc, Csc z Husitské-

ho muzea v Táboře a vedoucím archeologického výzkumu a autorem výstavy Mgr. Zuzana Thomová z Jihočeského muzea.

Výstava probíhala od 12. dubna do 1. října 2006 a byla prodloužena do 28. ledna 2007.

Zuzana Thomová

Oddělení přírodních věd v roce 2006

V jižních Čechách byla objevena v České republice vyhynulá rostlina – kaprad' tuhá (*Dryopteris remota*)

V roce 2002 objevili M. Lepší (Jihočeské muzeum), P. Lepší (SCHKO Blanský les) a K. Boublík (BÚ Průhonice) nedaleko obce Ktiš vzácnou kapradinu kaprad' tuhou, která nebyla doposud v Čechách nalezná. Následným studiem všech hlavních českých a moravských herbářů společně s L. Ekrtem (Biologická fakulta JČU) se druh podařilo potvrdit i na Moravě, kde kaprad' tuhá byla sice v minulosti uváděna, ale údaje byly botanickou obcí považovány za nevěrohodné. Květena České republiky byla tímto novým nálezem a podrobným studiem herbářů obohacena o nový vzácný druh zasluhující vědeckou a ochrannářskou pozornost.

Kaprad' tuhá je na celém světě rozšířena pouze v Evropě, Turecku a v západní a centrální části Kavkazu. Těžištěm jejího evropského výskytu je severní strana Alp a Předalpi. Ve střední Evropě je udávána především z roklin, strmých skalnatých svahů a suť podhorských a horských smíšených lesů. Vzácněji roste ve smrkových a smrkojedlových porostech. Vyhledává především suťovité, víceméně dusíkem bohaté a na kyselých podkladech vyvinuté půdy, vápnitým substrátům se však nevyhýbá.

Díky relativně obtížnému rozlišení a s tím související složitě nomenklatuře byla *D. remota* považována za nedostatečně prokázaný druh flóry České republiky. Důkladným studiem herbářů bylo zjištěno, že jedině relevantní a v herbářích dokladované údaje o výskytu *D. remota* z území České republiky pocházejí z 30. let. 20. století z Moravského krasu z širšího okolí města Adamov (5 lokalit). V roce 2006 byl proveden podrobný průzkum všech moravských lokalit, ověřit výskyt kapradě tuhé se však bohužel nepodařilo.

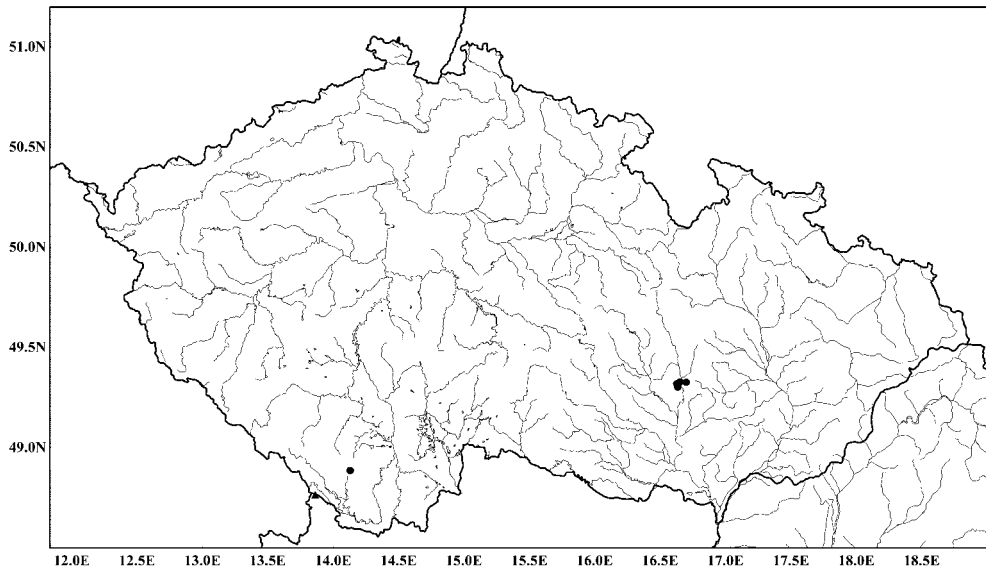
Nová jihočeská lokalita byla nalezena v Předšumaví ca 3,5 km jižně od obce Ktiš na severním svahu vrchu Malý Plešný v nadmořské výšce asi 860 m. Jediný exemplář kapradě tuhé rostl na skalním stupni na hranici křovinného společenstva s řídkým alpským a řídkým smrkobukojedlového lesa. Jeden list byl odebrán jako herbářový doklad a je uložen ve sbírkách Jihočeského muzea. V roce 2004 ani v roce 2006 se však již nepodařilo lokalitu znovu ověřit a je nanejvýše pravděpodobné, že druh z lokality vymizel. Nejbližší známou lokalitou jsou svahy hory Plechý v Rakousku (viz obr.), potom je druh znám až v Alpách.

Kaprad' tuhou lze zařadit do seznamu původních druhů flóry ČR. Jedná se o druh, který se v ČR vyskytuje na severním okraji svého přirozeného areálu. Výskyt *Dryopteris remota* v jižních Čechách je možné vysvětlit dálkovým přenosem spor zřejmě z alpského prostoru. Kaprad' tuhá by měla být zařazena do červeného seznamu taxonů ČR do kategorie kriticky ohrožený druh.

○ kapradi tuhé byl napsán podrobný článek do časopisu České botanické společnosti Preslia (Ekr L., Lepší M., Boublík K. et Lepší P. (2007): *Dryopteris remota* rediscovered for the flora of the Czech Republic. – *Preslia* 79: 69–82).

Martin Lepší

Mapa rozšíření kapradě tuhé v České republice – české a moravské lokality – rakouská lokalita.

Kaprad tuhá – překvapivě objevená v jižních Čechách u obce Ktiš v roce 2002. Díky tomuto nálezů a podrobnému srovnávacímu studiu herbářů a literatury byla flóra České republiky obohacena o nový vzácný druh (foto J. Roubík 2002).

Kaprad tuhá.

Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách, IV. ročník

Ve dnech 1.–7. 10. 2006 se v Lužnici nedaleko Třeboně uskutečnil IV. ročník akce Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách (TMEJČ). Pořadatelky se na něm podíleli Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, mykologické oddělení Národního muzea, Správa Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko a Česká vědecká společnost pro mykologii. Organizační výbor tvořili pracovníci resp. členové těchto institucí – Miroslav Beran, Lenka Edrová a Josef Hlásek.

Centrem dění tohoto setkání mykologů byl podobně jako v roce 2006 Dvůr Hamr pod Rožmberkem. Akce tam opět našla vyhovující zázemí. Kromě sálu v přízemí, který sloužil nejenom jako jídelna, ale po tři večery také jako přednáškový sál, byla účastníkům k dispozici ještě místnost pro mikroskopování a sušení hub, jež sloužila zároveň jako kancelář pro organizátory a také jako malá knihovna, kde si účastníci mohli od organizátorů zapůjčit mykologickou literaturu nutnou pro determinaci nálezů.

Třetina účastníků akce byla ubytována přímo ve Dvoře Hamr, další třetina v terénní stanici Lužnice Botanického ústavu AV ČR v Třeboni (rekonstruovaný statek 2 km sev. od obce Lužnice), poslední část v prostorných apartmánech penzionu Lužnice přímo v obci.

Ani letošnímu ročníku nepřálo počasí. Fruktifikace hub dosáhla v jižních Čechách svého vrcholu koncem srpna a od té doby v důsledku nastalého sucha postupně ustávala. Organizátoři proto těsně před začátkem akce modifikovali původní program exkurzí tak, že ze seznamu vyškrtli několik lokalit, jež se jevily jako suchem nejvíce poznamenané, a nahradili je lokalitami vlhčími.

Terénní exkurze a na ně přímo navazující další aktivity byly jako obvykle těžištěm celé akce. V rámci oficiálního programu exkurzí (pondělí – pátek) byly postupně navštíveny lokality NPR Stará řeka, Nadějov a břeh chobotu Staňkovského rybníka, Vimperky, PR Staré jezero a NPP Vizír, PR Novořecké močály, PR Široké blato, PR Kozohlůdky, PR Fabián, NPR Červené blato a NPR Ruda. Každý den probíhaly dvě paralelní exkurze s výjezdem soukromými vozy kolem půl deváté ze Dvora Hamr a návratem individuálním. Jako obvykle byl počet účastníků jednotlivých exkurzí limitován pětadvaceti. Vedoucími exkurzí byli Miroslav Beran, Josef Hlásek, František Kotlaba a František Tondl. Informace o lokalitách exkurzí spolu s jejich mapkami (tzv. průvodní listy) našli účastníci ve složkách, jež obdrželi při registraci.

Nalezené houby byly po dobu trvání akce prezentovány na stálé výstavce v průjezdu Dvora Hamr. Jejich soupisy byli pořizovány vedoucími exkurzí a jejich pověřenými pomocníky již na lokalitách, v odpoledních hodinách pak byly dále doplňovány.

V pondělí 2. 10. ve večerních hodinách, po úvodní přednášce Ladislava Rektorise, pracovníka SCHKO Třeboňsko, s názvem „Genius loci Třeboňska pohledem (nejen) botanika“ proběhla diskuse na téma „holubinky a jejich determinace“ vedená Miroslavem Beranem. V úterý odpoledne zase v podobném duchu pohovořil Josef Šutara o nalezených druzích rodu *Leccinum*.

Novinkou TMEJČ bylo komentované promítání snímků hub nalezených během exkurzí. Probíhalo ve večerních hodinách a mělo za cíl představit, popř. připomenout účastníkům význačné nálezy předchozího dne. Ve čtvrtek, kdy probíhal společenský večer, byly, v přestávce mezi dvěma chody, obrázky hub nahrazeny momentkami z průběhu akce.

Oficiální zahájení IV. ročníku Týdne mykologických exkurzí v jižních Čechách proběhlo v neděli navečer. Bylo následováno pohoštěním, jehož hlavní součástí bylo několik houbových specialit a rovněž houbový likér *Felleus*, který posloužil k přípitku ke zduhu akce, pronesenému Vladimírem Antonínem, předsedou České vědecké společnosti pro mykologii.

V úterý a ve středu navečer proběhly dva bloky přednášek. V úterý vystoupili Jiří Burel (Hnojníky subsektce *Atramentarii*) a Josef Šutara (Nejnovější poznatky z anatomie hřibovitých hub), ve středu Michal Tomšovský (Molekulární fylogenetika evropských zástupců rodu *Trametes*) a znovu M. Tomšovský, tentokrát společně s Vladimírem Antonínem (Přehled českých a slovenských druhů vláclavek).

Ve čtvrtek proběhl ve Dvoře Hamr společenský večer, jenž zahájil připitkem vzácný host, RNDr. František Kotlaba, CSc.

V pátek večer vystoupil Jaromír Junek na téma „výhody formátu RAW v digitální fotografii“. Po následující živé diskusi a prezentaci snímků hub nalezených při čtvrtečních a pátečních exkurzích byl IV. ročník akce Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách ukončen.

Během letošní akce bylo nalezeno několik vzácnějších druhů hub, např. *Amanita eliae*, *Antrodiella fissiliformis*, *Buchwaldoboletus lignicola*, *Ceriporiopsis balaenae*, *Cortinarius cinnamomeoluteus*, *C. spilomeus*, *Cudoniella acicularis*, *Hebeloma pusillum*, *Hydropus subalpinus*, *Hygrocybe cantharellus*, *Hygrocybe berkeleyi*, *Inocybe acutella*, *Lactarius aspideus*, *L. omphaliformis*, *L. pilatii*, *Leccinum aerugineum*, *Lentinus suavissimus*, *Leucoscypha leucotricha*, *Mycena megaspora*, *Phaeogalera stagnina*, *Phyllophorus pelletieri*, *Phyllotopsis nidulans*, *Pholiota conissans*, *P. squarrosoides*, *Psathyrella sphagnicola*, *Russula brunneoviolacea*, *R. curtipes*, *R. faginea*, *R. solaris*, *R. veterinosa*, *Suillus flavidus* a *Tricholoma focale*.

Řada nálezů bude ještě účastníky setkání popř. dalšími specialisty dourčena. Několik desítek nálezů bylo dokladováno v mykologickém herbáři Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Také letos zahrnoval program setkání doprovodné akce, jež organizačně zajišťovala Lenka Edrová. Byly to ornitologická exkurze na rybník Rožmberk pod vedením Josefa Hlávka a prohlídka sbírky vodních a mokřadních rostlin Botanického ústavu AV ČR v Třeboni. V nabídce doprovodných akcí byl rovněž výlov rybníka Rožmberk, který probíhal od čtvrtka do neděle.

Letošního ročníku TMEJČ se zúčastnilo 44 organizátory pozvaných mykologů a mykofílů, z nichž 34 bylo domácích a 10 zahraničních (z Francie, Polska, Rakouska a Slovenska). Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách se i v tomto roce vydařil, a to jak po odborné, tak po organizační a společenské stránce, o čemž svědčí řada nových poznatků získaných v terénu a vesměs kladné ohlasy účastníků. Další ročník této akce na sebe jistě nedá dlouho čekat.

Miroslav Beran

Oddělení společenských věd v roce 2006

V roce 2006 došlo v rámci Oddělení společenských věd k jedné personální změně: na konzervátorské pracoviště přišla konzervátorka textilu Pavla Svobodová, absolventka Střední umělecké školy Anežky české v Českém Krumlově. Paní Lenka Němcová, která tento post dosud zastávala, přešla na místo správkyně depozitářů uměleckoprůmyslových sbírek.

I v roce 2006 konzervátoři muzea pokračovali ve své dlouholeté kvalitní profesionální péči o muzejní sbírky. Jejich šikovnými rukama prošlo přes 400 sbírkových předmětů. Za všechny stačí uvést například soubor cechovních předmětů (vč. truhlic, pohárů a vývěsních štítů) určených pro výstavu „Cechy na jihu Čech“, samurajský meč, gotická kaplička, šperkownice, renesanční komoda, renesanční šachová kazeta, renesanční truhla a další. Také v roce 2006 bylo několik předmětů předáno k externím restaurátorským zásahům. V rámci programu ISO MK ČR byla zrestaurována renesanční truhla benátské provenience z konce 15. století (dodat foto z restaurátorské zprávy). Dále pak byla zadána tři umrlčí prkna se Šumavy z počátku 20. století.

V roce 2006 zrealizovali pracovníci oddělení i několik výstav. Historička umění Nora Jelínková připravila v reprezentačních prostorách českobudějovické radnice výstavu „Cechy na jihu Čech“, etnograf František Krejča byl garantem dvou zajímavých fotografických výstav s národopisnou tematikou. Velkou pozornost návštěvníků upoutala výstava historika novějších dějin Leoše Nikrmajera „Budějovické náлады“. Jak už sám název napovídá, jednalo se o náladové fotografie z různých zákoutí Českých Budějovic, tak jak je zachytili fotografové konce 19. a začátku 20. století.

Významnou součástí práce oddělení bylo i pořádání konferencí a seminářů. Dne 5. května se uskutečnil již osmý ročník „válečné“ konference – tentokrát již vyložené s tematikou druhé světové války

„Kolaborace? Kolaborace. Kolaborace!“ Za těchto osm let si konference získala značnou reputaci v odborných historických kruzích. Sborníky, které vychází pravidelně jako výsledek úsilí jednotlivých historiků účastnících se jednání, v sobě skrývají obrovské množství informací, podnětných a objevných myšlenek vztahujícím se k dvěma nejstrašnějším válečným konfliktům dvacátého století.

V říjnu 2006 proběhla v barokním sále Jihočeského muzea v Českých Budějovicích v pořadí již třetí odborná konference nazvaná „Genius loci jižních a západních Čech“. (První se uskutečnila v Plzni r. 2004, druhá o rok později v Jihočeském muzeu.) Námětem konference bylo hledání významu a obsahu pojmu genius loci (duch místa) – co je základem specifičnosti jihočeského a analogicky také západočeského regionu, z čeho tato specifičnost vychází a jaké jsou její důsledky? Je skutečně genius loci princip objektivně daný, nebo jde o jakousi projekci myšlenkových a kulturních struktur do prostředí těchto regionů? Je nepochybné, že vzájemný a nezrušitelný kontakt lidského kulturního společenství a přírodních podmínek v daném regionu vytváří v daném čase konkrétní systém sociálních a hospodářských vztahů, které jsou neopakovatelné, a na jiném území budou formovány jinak. Které části tohoto systému jsou nezaměnitelnou jedinečnou zvláštností jižních a západních Čech, a co vzniká zákonitě vzhledem k charakteru hospodářských a kulturních podmínek!? To byly otázky, k jejichž řešení se sešlo na dvacet lingvistů, etnografů, historiků, mezi nimiž ovšem nechyběli ani geografové, přírodovědci či matematik a filozof. Výstupem z této konference bude stejně jako v případě předchozích konferencí sborník příspěvků, který poslouží jako ideová báze formování dalších východisek.

Dalším důležitým a neopomenutelným prvkem činnosti je ediční a publikační činnost. Jihočeské muzeum Českých Budějovicích je vydavatelem dvou odborných historických časopisů – Jihočeského sborníku historického a Výběru, časopisu pro historii a vlastivědu jižních Čech. Jedná se o respektovaná a uznávaná periodika s nadregionálním významem. V redakčních radách obou časopisů pracuje historik nejnovějších dějin Jiří Petráš, historička umění Nora Jelínková a historik novějších dějin Leoš Nikrmajer.

Z publikací, na kterých se přímo podíleli odborní pracovníci oddělení, musíme uvést především tituly zpracované historikem novějších dějin Leošem Nikrmajerem „České Budějovice 1867–1937“ a „Činnost a vývoj Národního souručenství v Českých Budějovicích“. Historik nejnovějších dějin Jiří Petráš

Muzejní noc. Konzervátor kovů Jihočeského muzea Jan Török odlévá pro návštěvníky cínové vojákky.

se jako editor zasloužil o zdárné vydání sborníku z tradiční konference „Jedna generace – dvě války“ a dalších dvou publikací s leteckou problematikou. Všichni odborní pracovníci oddělení se podíleli na tvorbě rozsáhlé encyklopedie „Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda, historie, život.“ Tato krásná reprezentativní publikace vyšla v Nakladatelství Baset.

Jiří Petráš
vedoucí oddělení společenských věd

Dar do sbírek muzea – odbíjecí cimbály z radničních věžních hodin (stříbřený bronz)

Koncem minulého roku daroval Magistrát statutárního města České Budějovice do sbírek Jihočeského muzea dva zvony, které původně sloužily pro hodinové a čtvrt hodinové odbíjení na radniční věži. Jedná se o významný přírůstek dokumentující historii města. Oba cimbály byly sejmuty z radniční věže při úpravě historické budovy v devadesátých letech minulého století a nahrazeny zvonkohrou uvedenou do provozu 6. 10. 1995. Není náhodou, že výroba zvonkohry sestávající z 18 zvonků byla svěřena zvonářské firmě Rudolf Perner z Pasova, působící na jihu Čech již od druhé poloviny 18. století.

Zvonařská tradice Českých Budějovic se zrodila v 15. století. Nejstarším, spíše příležitostným výrobcem zvonů, byl pravděpodobně puškař Mikuláš, který ulil roku 1507 velký zvon pro kostel svatého Mikuláše. Rozvoj tohoto řemesla následně přerušila třicetiletá válka, během níž bylo zhotovování zvonů nahrazeno válečnou produkcí. Další generace zvonářů se profilovala až od poloviny 17. století, kdy nové zvony začaly opět zaplňovat zvonice nejen ve městě, ale i v širokém okolí. Souvislou řadu zvonářů usídlených v Českých Budějovicích pak zahájil roku 1772 Josef Perner (1747–1804) svým příchodem do města. Díky dostatečnému množství zakázek mohl vytvořit podmínky k založení významného zvonářského rodu, který ve městě působil až do poloviny čtyřicátých let dvacátého století. V roce 1947 založil Rudolf Perner nový zvonářský závod v Pasově.

Oba cimbály věnované muzeu však pravděpodobně z dílny Pernerů nepocházejí. Pro jednotlivé členy této rozvětvené rodiny zabývající se výrobou zvonů bylo typické nejen uvedení jména zvonáře, ale i data výroby. Vzhledem k chybějící dataci i signatuře je tedy původ cimbálů nejasný. S jistou mírou pravděpodobnosti lze konstatovat, že jejich autorem byl zvonář působící na území města v první třetině 18. století, v období mezi lety 1727–1730, kdy došlo k výrazné přestavbě radnice v barokním stylu. Cimbály byly vyrobeny patrně na zakázku přímo pro radniční věž, o čemž svědčí reliéfní městský znak, jakožto jediný dekor zdobící oba zvony. Za jejich výrobu by mohl být zodpovědný zvonář Jiří Václav Kohler (1690–1754), který pracoval ve městě od roku 1723. Jeho rozsáhlou činnost dokládá 42 známých zvonů rozesetých po celých jižních Čechách. Mezi významnější Kohlerovy práce patří například zvon pro špitál s kostelem svatého Václava nebo zvony pro dominikánský konvent pocházející z roku 1728.

Zvony byly téměř ve všech kulturách považovány za předměty posvátné. Spojovaly v sobě dvě roviny. Splňovaly nejen poslání duchovní povahy, když svolávaly věřící k bohoslužbám a zprostředkovávaly tak kontakt s „nebesy“, vyzývaly k modlitbám a meditacím, ale jejich úloha byla i ryze prozaická: varovaly před blížícím se nebezpečím, ať se jednalo o požár, přírodní živly či nepřítel. Cimbály, odbíjecí čas, tuto ochrannou moc neměly. Proto nebyly tak ceněny, jako zvony kostelní, které dokonce dostávaly i svá jména. Není tedy divu, že se o nich nedochovaly bližší archivní údaje.

Darované cimbály prošly řádnou konzervací a byly zapsány do sbírek muzea pod čísly Z 77/2006 a,b. Následně budou umístěny ve stálé expozici muzea. Větší z cimbálů má průměr 65 cm, je vysoký 65 cm a váží cca 150 kg, menší o průměru 40 cm a výšce 20 cm váží 50 kg. Oba zvony jsou ulity z kvalitního bronzu a jejich zpracování i zvuk svědčí o zkušeném a svého řemesla znalém zvonáři.

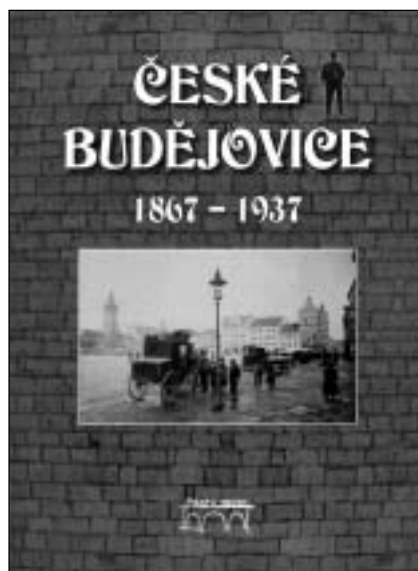
Nora Jelínková

Zajímavá a mimořádná akvizice

Na počátku léta 2006 se objevila poměrně zajímavá nabídka do národopisných sbírek. Majitel starého, kdysi poměrně honosného, ale nyní již po léta neobydleného selského stavení v jedné obci nedaleko Českých Budějovic, se rozhodl do muzejních sbírek odprodat několik kusů zemědělského nářadí, a také několik starých lidových truhel. Některé truhly byly nemalované, ale zajímavé svým řemeslným provedením, které dostatečně výmluvně vypovídalo o řemeslné úrovni a dovednosti místního truhláře, který byl někdy na počátku 20. století jejich původcem. Jedna z truhel byla dokonce původně malovaná, ale dekor byl již setřený, i když byl doposud ještě patrný. Bylo proto zřejmé, že stojí za to dát tuto truhlu na restaurování; odborným zásahem se jistě původní malbu podaří oživit. Truhla byla uložena v koutě na půdě tohoto starého selského domu. Byla zahrnutá množstvím všelijakých nepotřebných poničených předmětů, pokrytá prachem a pavučinami. Uvnitř byla naplněna starými hadry, drobným harampádím – a ještě něčím. To cosi byly dva pytle na obilí, plné pečlivě vyčesaných a do copánků stočených obláčů lnu. Obláče lnu byly pečlivě jako skutečná drahocennost vyjímány z pytlů, ale vyprazdňování pytlů jako by nebralo konce – celkem jich v pytlích bylo uloženo asi sto padesát. Bylo to skutečně nevšední – takové množství kvalitního lnu v takovém množství je nález, který v posledních desetiletích na jihu Čech nemá obdoby! Jejich objev byl překvapením i pro majitele. On sám si nevzpomínal, že by někdy v době jeho mládí (byl narozen na přelomu 20. a 30. let 20. století) se na jejich usedlosti ještě len pěstoval a spřádal. Také jeho matka (ve věku více jak devadesát let) jeho vzpomínky potvrzovala – ona sice ještě se lnem pracovala, ale nalezené obláče podle jejího tvrzení musely být do truhly uloženy ještě její matkou, někdy na počátku 20. století; usuzovala tak podle doby užívání samotné truhly – tu ve světnici pamatovala jako malé děvčátko, ale ještě dávno předtím než její otec odešel do I. světové války, byla truhla odnesena na půdu. Zřejmě tedy někdy v této době také do ní její matka, babička nynějšího majitele, uložila len a na jeho zpracování pak už nikdy nedošlo. Práce se lnem byla po staletí samozřejmou činností na všech selských usedlostech – z vyprávění pamětníků a z dochovaných badatelských záznamů vyplývá význam práce se lnem, péče, která lnu byla věnována, a hodnota, jakou mu lidé přičítali – vždyť připravené obláče lnu sloužily velmi dlouho dokonce jako přírodní součást mzdy služebných a děveček, odváděly se jimi přírodní daně, dávaly se při koledě

Slavnostního křtu knihy Mgr. Leoše Nikrmajera „České Budějovice 1867–1937“ se zúčastnil 15. listopadu 2006 i primátor statutárního města České Budějovice Mgr. Juraj Thoma.

a byly součástí věna selských dívek. Díky tomuto šťastnému nálezu se do národopisných sbírek muzea dostalo nevšední množství obláčů připravených ke sprádkání tak, jak tomu bylo na jihu Čech zvykem. Len je velmi pečlivě zpracovaný, čistý, ve skvělé kvalitě... Jak při pohledu na tento len nevzpomenout na barvitá přirovnání vzhledu ženských vlasů ke vláknům lnu; maně vytane na mysl klavírní dílko Claude Debussyho – Dívka s vlasy jako len. Není nesnadné si nad tímto šťastným nálezem představit rozesmáté dívčí a ženské hlasy nad zvukem kolovrátků při pravidelných večerních přástkách.

František Krejča

Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích v roce 2006

Historický klub je klubem s tradičně pestrou činností a větším počtem členů. V roce 2006 bylo 220 platících členů, 29 členů se přihlásilo nově. Uskutečnilo se 10 přednášek. Na nejrůznější témata hovořili jak historikové profesí – Mgr. A. Kubíková, Doc. D. Blůmlová, CSc., PhDr. F. Fůrbach, PhDr. J. Chvojka, tak členové či přátelé Klubu – H. Ramešová, Mgr. V. Vondra, PhDr. M. Pecha, E. Sklenářová, L. Šimonová. Každá přednáška byla doplněna aktuálním připomenutím významných výročí.

Členové Klubu rovněž cestovali. Celkem 8x se vydali po vlastech českých – Praha, Posázaví, Český ráj, Budějovicko, Písecko, Polabí, Českokrumlovsko, jižní Morava, 2x do sousedního Rakouska.

Výbor HK organizuje rovněž vycházky po městě – ČNB, Pivovar Budvar, hřbitov sv. Otýlie, Den památek v Českých Budějovicích, a prohlídky nejrůznějších výstav – 3x ve Státním okresním archivu, 1x v muzea. Jednou měsíčně se členové Klubu v užším kruhu zúčastňují Setkávání, kam jsou zváni nejrůznější hosté.

*Alena Volná
předsedkyně Historického klubu*

Mladí historikové při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích

Mladí historikové je sekce Historického klubu, který pracuje při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Sekce mladých historiků se snaží navázat na tradici práce s mladými zájemci o historii.

Dnešní předsedkyně Historického klubu, Mgr. Alena Volná, vedla v 70. letech skupinu mladých zájemců, kteří se na svých schůzkách věnovali rovněž poznávání kulturních a historických památek regionu. V rámci svých schůzek se tehdy věnovali také zpracování vybraných historických témat a popularizaci opomíjených dějepisných okruhů. Z některých členů kroužku mladých historiků se stali profesionální badatelé, kteří se dnes aktivně věnují historickému výzkumu a jsou autoři četných odborných studií.

Mladí historikové je skupina nadšenců do 20 let se zájmem o historii, především však o regionální dějiny. Původně projevilo zájem o činnost v kroužku 12 uchazečů. V druhé polovině roku 2006 jich však pravidelně spolupracovalo zpočátku osm, přičemž jádro tvoří 4 studentky středních škol, jejichž spolupráce s muzeem je širší.

V prvním pololetí roku 2006 se práce s mladými zájemci o historii soustředila na základy badatelského výzkumu. Členové si mimo jiné například vyzkoušeli zpracování příspěvku o historii pro rozhlasové vysílání, navštívili všechny muzejní výstavy a některá odborná pracoviště muzea. Vše doprovázel odborný výklad, který zájemcům pomohl k orientaci ve vybrané tematice.

V druhém pololetí roku 2006 navštívili mladí nadšenci Státní okresní archiv v Českých Budějovicích, kde jim speciální prohlídku s výkladem připravil PhDr. Vlastimil Kolda, ředitel archivu. Před koncem roku 2006 začala pracovní skupina shromažďovat podklady k volné databázi technických památek Českobudějovicka. Výstupy z této badatelské práce budou prezentovány na webových stránkách muzea a pečlivě zpracované vybrané kapitoly budou zařazeny do připravované Encyklopedie Českobudějovicka. Členové mladých historiků se rovněž podílejí na obsahové náplni nového klubového časopisu. Vedoucí kroužku je Mgr. Helena Stejskalová. Členové kroužku se setkávají min. dvakrát v měsíci v knihovně muzea nebo při svých schůzkách využívají přednáškový sál. Členové kroužku se zapojují také do dalších akcí Historického klubu.

Helena Stejskalová

Expozice o historii Kaplicka

Výstava o historii Kaplicka přibližuje ve třech tematických oddílech významné a dosud výstavně neprezentované historické fenomény. V prvním oddíle je veřejnosti prezentováno téma komunikace v daném prostoru, kterému je věnována pozornost nejen z hlediska dějin dopravy a obchodu (např. Cáhlovská stezka či koněspřežka), ale především je Kaplicko představováno jako místo protkané komunikačními stezkami a cestami, které již v dobách prehistorických zajišťovaly spojení s velkými městy a příhraničním prostorem v různých směrech. Nejvýznamnější částí je tudíž pojednání o pravěku Kaplicka a posledních archeologických nálezech, lokalitách či důležitých numismatických depotech.

Druhá část je koncipována jako pojednání o nejvýznamnějších podnikatelských aktivitách především v období raného novověku. Nechybějí však ani informace např. z předcházejícího období vrcholného středověku či zcela nové a dosud nepublikované poznatky o rozvoji městského či velkostatkového podnikání, které jsou důležitým ukazatelem kontinuity hospodářského rozvoje oblasti.

Třetí tematický celek představuje výběr z nejdůležitějších kulturních událostí a nejvýznamnějších osob kulturních dějin Kaplicka. Pozoruhodnou součástí tohoto i předchozího tematického oddílu bude pojednání o dějinách významných staveb a jejich architektuře, neboť smyslem expozice je poukázat na signifikantní historická místa Kaplicka. Obrazovou dokumentaci historického vývoje znázorňují historické fotografie z českokrumlovského Seidlova ateliéru. Kompaktní součástí naposledy zmiňovaného celku je rovněž upozornění na tak důležitý fenomén z dějin školství jako byla tzv. Kindermannova škola, která je dokladem nadregionálního významu některých historických jevů a událostí, které upozorňují na jedinečnost mikroregionu Kaplicka, jenž především díky svým geografickým podmínkám sehrál významnou historickou úlohu.

Záměrem výstavy z historie Kaplicka je upozornit na zajímavé kapitoly z dějin mikroregionu a přispět k posílení vztahů místního obyvatelstva s danou oblastí. Nedílnou součástí expozičního celku je také zcela zvláštní oddíl věnovaný přeshraničním vztahům a spolupráci, která se úspěšně rozvíjí již řadu let. Zejména v oblasti kultury je nutné upozornit na vzájemnou spolupráci při mnoha akcích.

Expozice k vybraným tematickým celkům z dějin Kaplicka byla vytvořena díky spolupráci a zápůjčkám zajímavých exponátů z Regionálního muzea v Českém Krumlově (díky patří především řediteli muzea Mgr. Petru Jelínkovi a Mgr. Petře Effenberkové), Národního zemědělského muzea na Ohradě v Hluboké nad Vltavou a také díky spolupráci se Státním oblastním archivem v Třeboni a jeho pobočkami v Českém Krumlově (pracoviště na zámku i SOkA Český Krumlov). Bez nadšení tvůrčího týmu (zejména díky ochotě odborníků prezentovat výsledky své badatelské a vědecké práce – např. PhDr. et PaedDr. Aleš Stejskal, Ph.D. – spoluautor scénáře, PhDr. Petr Zavřel, PhDr. Michal Erneé, Ph.D., Mgr. Petr Hrubý, Mgr. Jiří Militký a další) a jednotlivců, ať už rodáků či místních nadšenců (především Mgr. Martin Šanda, Mgr. Jiří Drdák, Josef Sejk a Václav Hajer) by nebylo možné vybudovat expozici v takovém rozsahu. Za Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích byla garantkou přípravy scénáře i vlastní realizace Mgr. Helena Stejskalová, přičemž finančně expozici zcela zajišťovalo Město Kaplice. Je nutné připomenout, že na výběru exponátů ze sbírek Jihočeského muzea se podíleli také následující odborní pracovníci: PhDr. Nora Jelínková, PhDr. Petr Zavřel a PhDr. Jiří Chvojka. Expozice byla zpřístupněna 26. srpna 2006 za účasti Vítězslava Jandáka, tehdejšího ministra kultury ČR a ve výstavních prostorách Města Kaplice bude do 30. června 2011.

Helena Stejskalová

Zora Soukupová – duše jihočeského národopisu Profilová výstava k výročí úmrtí významné osobnosti

V roce 2006 jako vzpomínku čtvrtstoletí úmrtí Zory Soukupové koncipovalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích výstavu, kterou by jihočeské veřejnosti představilo profil této významné jihočeské osobnosti. Jedná se o projekt, který se v rámci koncepce péče o regionální lidovou kulturu soustřeďuje na významné osobnosti jihočeského regionu v této oblasti.

Se snahou zachytit široký záběr aktivit akademické sochařky a etnografky Z. Soukupové koresponduje i záměr vytvořit v Jihočeském muzeu samostatný fond a databázi činnosti této výjimečné odbornice v oboru lidové kultury našeho regionu a dlouholeté etnografky českobudějovického muzea: fotodokumentace, digitalizace audio i video záznamů...

Autor výstavy: PhDr. Mgr. Marcela Macková

Garant výstavy: Regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu Jihočeského muzea

Pořadatel: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Termín: 7. 6. 2006–3. 9. 2006

Záštita nad projektem: hejtmán Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník

Záměrem projektu bylo komplexně prezentovat tuto výjimečnou osobnost, tj. v její umělecké sféře i v odborné a kulturně vzdělávací činnosti v oblasti lidové kultury města i regionu.

Z tohoto důvodu byly o spolupráci požádány další odborné i soukromé subjekty (Český rozhlas – studia Praha, České Budějovice, Plzeň, Národní ústav lidového umění ve Strážnici, Alšova jihočeská galerie, Jihočeská vědecká knihovna i muzea regionu, Jihočeské sdružení Výboru národní kultury, Jihočeský soubor písní a tanců Úsvit...)

Se snahou zachytit široký záběr aktivit Zory Soukupové korespondovalo i libreto a zpracování výstavy (29 dokumentačních panelů + 8 skleněných vitrín)

Tematické okruhy:

1. Umělecká činnost výtvarná – prezentace profesionální sochařky a výtvarnice
2. Muzejní činnost: dokumentační a odborná – etnografka Jihočeského muzea
3. Odborná činnost v oblasti památkové péče, ustanovení jihočeské pobočky Etnografické společnosti ČSAV, iniciace založení místních regionálních slavností, zejména ve Strakonících (v současné době probíhají jako Mezinárodní dudácký festival)
4. Umělecká činnost interpretační – nejlepší interpretka jihočeské lidové písně
5. Umělecká činnost choreografická a interpretační – umělecká vedoucí Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit
6. Metodická činnosti – autorka metodických publikací věnovaných oblasti lidového umění, řemesel a folklóru jižních Čech

Tak jako se veškeré osobní i profesní aktivity a zájmy Zory Soukupové vzájemně a neoddělitelně prolínaly a ovlivňovaly, tak i tato výstava byla pestrou mozaikou. Ani zde nešlo striktně oddělit jednotlivé tematické okruhy; i zde opět dochází k jejich přirozenému a neustálému propojování. Prostě u této osobnosti žádné ohraničení dělat nelze.

Četnost podkladů i jejich různorodost vedla autorku výstavy ke snaze jejich maximálnímu využití. Byla by škoda ošidit návštěvníky o to moudré a milé, co již bylo o Z. Soukupové řečeno a napsáno. Proto byl dán prostor i dřívějším erudovaným hodnocením a osobním vzpomínkám.

Tato výstava by nikdy nemohla být realizována bez vstřícnosti ostatních spolupřátelských kulturních institucí Jihočeského kraje, Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit, bez ostatních pracovišť Jihočeského muzea i mnoha přátel Zorky Soukupové, kteří ochotně poskytli listinnou i fotografickou dokumentaci a zápůjčky rekvizit, krojí a výtvarných děl či se obětavě podíleli přímo na její přípravě a instalaci.

Výstava byla připravena ve spolupráci:

s Alšovou jihočeskou galerií v Hluboké nad Vltavou, Českým rozhlasem v Českých Budějovicích, Jihočeským souborem písní a tanců Úsvit, Jihočeskou vědeckou knihovnou v Českých Budějovicích, Muzeem středního Pootaví Strakonice a dalšími institucemi a mnoha přáteli Zory Soukupové, kteří ochotně poskytli ze svých soukromých sbírek a archivů nezbytnou dokumentaci i zápůjčky rekvizit a výtvarných děl:

Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, David Blažek, Petr Hlinka, PhDr. Miloš Kounek, ak. mal. Bořivoj Lauda, Ing. arch. Saskia Linková, PhDr. Mgr. Marcela Macková, Olga Menšíková, Marie Oberfalterová, Vojtěch Prokeš, Ota Sepp, PhDr. Jaromír Schel, Miroslav Stecher, PhDr. Stanislav Štádler, Ing. Dana Trávníčková, CSc., Alena Reindlová, Katalena Vacková Jan Vrzák, Ivanka Wolková, František Zemen.

Použity byly fotografie z literatury, dobových tisků i soukromých archivů profesionálních i amatérských autorů a dokumentátorů akcí D. Vitáskové, O. Seppa, J. Hampla, Z. Rubeše, J. Kubce, doc. Dr. L. Barana, F. Zemena a mnoha dalších. Zvukové nahrávky byly poskytnuty z fondu Českého rozhlasu v Českých Budějovicích, dokumentů ČT a soukromého zvukového archivu autorky výstavy.

Marcela Macková

SVATEBNÍ OBŘADY VE TVRZI ŽUMBERK

Se svatebními obřady na Žumberku se v uplynulém roce 2006 doslova „roztrhl pytel“.

Celkem si zde své ano řeklo 32 snoubenců při 16 svatebních obřadech, v naprosté většině 13 případů konaných na nádvoří tvrze. Pouze zbylé tři obřady proběhly kvůli nepřízni počasí v Rytířském sále. Historie této služby pro nejširší veřejnost započala v červnu 2001. Tehdejší matrikářka MÚ Nové Hradky

Na tvrzi Žumberk se konají také svatební obřady.

zvažovala vhodnost a kulturnost zdejšího prostředí. Žila v domněni, že Žumberk je zříceninou. Tak to ostatně bývalo uváděno na nekvalitních mapách historických památek. Shodou okolností se tato první svatba i poslední (3. 11. 2006) konaly kvůli dešti a sněhu v Rytířském sále. Poslední příklad je poněkud pikantní v tom, že celé následující období podzimu bylo nadprůměrně teplé a slunečné. Pouze okraj listopadu charakterizovalo „dušičkové“ nevlídno a právě do něj se termínem vešli svatebčané. Nevěsta v bílém dokonale splývala s venkovním pozadím při fotografování...

První svatba zde v roce 2006 proběhla 29. dubna. Ze 16 obřadů zbohatl rozpočet Jihočeského muzea o 19 040,- Kč, včetně 19% DPH. Ženich s nevěstou zaplatí za pronájem zdejších prostor 1190,- Kč (i s DPH). MÚ Nové Hradky pak požaduje dalších 1000,- Kč za uskutečnění svatebního obřadu mimo území Nových Hradů. Na nádvoří probíhá samotný obřad před kašnou a přihlížející svatební hosté jsou rozestavěni na ochozu pavlače. V Rytířském sále pak hosté sedí a obřad probíhá v zadní části. Rozmístění židlí zde umožňuje vytvořit i klasickou uličku pro novomanžele. Na základě přání, byl jedinou výjimkou pořádání v uvedených prostorách, obřad na prostranství před kočárovnu a baštou „D“ v jihozápadní části areálu. Byla to taková „zahradní svatba“. Oddávajícím je povětšinou místostarosta Nových Hradů pan Šlenc. Matrikářkou je paní Oppolzerová. Obřad je zpravidla doprovázen hudbou na elektronické klávesy, a to v podání varhanice sjednané městským úřadem.

Za uplynulých šest let jsme tu zažili svatby různého charakteru, počtu svatebčanů i celkové atmosféry. Od komorních, se svědky dodanými Městským úřadem, až po honosné, v počtu cca 80 osob, a to i s mohutně vyhrávající dechovou kapelou. Několikrát zde došlo i na doprovodné akce a tradice, a to bránu, závoru, házení rýže, chomout a bič. Pro svatebčany je dosti značnou výhodou i spojení obřadu s hostinou v místním penzionu. Vše pak může proběhnout na jednom místě. Ale samozřejmě, že hlavním lákadlem pro budoucího ženicha s nevěstou, je zdejší romantické historické prostředí. Hojně je využíváno i k pořizování svatebních fotografií v celém bezprostředním okolí tvrze, většinou s výhledem na obnovenou vodní nádrž pod tvrzí.

I přes veselí svatebčanů, zde prozatím nedošlo k žádným škodám. Nebezpečím pro exponáty by mohl být počet svatebních hostů, přesahující 50 osob, a to při obřadu v náhradním prostoru Rytířského sálu. Zejména po skončení oficialit ze strany oddávajícího, a při hromadném gratulování novomanželům, by

mohlo dojít k újmě na vystavovaném nábytku, či drobných předmětech, jako podmalby na skle, plastiky, kolovraty. I vzhledem k této skutečnosti, a rovněž k ochraně parketové podlahy, je přesunutí svateb do náhradních prostor „kočárovny“ v roce 2007, velice dobrou zprávou. Doufáme tedy, že vyklizený a upravený klenutý prostor s dlážděnou podlahou, budeme mít v záloze pro případnou nepřízeň počasí.

*Roman Josefík
správce tvrze*

Projekt „Muzeum – prostor pro partnerství“

V roce 2006 byla zahájena realizace projektu „Muzeum – prostor pro partnerství, prostor pro společnou historii a současnost“, který získal v loňském roce podporu z iniciativy Interreg III A Rakousko. Přípravena byla putovní výstava „Koněspřežní železnice po obou stranách hranice“, která byla zahájena vernisáží dne 10. 11. 2006 spolu s otevřením rekonstruovaného konferenčního sálu v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Vytvořil se tím nezbytný kvalitní a moderní technikou vybavený prostor, určený pro vzájemnou spolupráci se zahraničními partnery, kde bude formou realizace sedmi odborných mezinárodních jednodenních seminářů, v letech 2006–2007, a za účasti rakouských partnerů, naše i zahraniční veřejnost seznámena s různými tématy z oblastí společenských i přírodních věd.

Sál bude v rámci odborné i klubové činnosti využíván jak samotným Jihočeským muzeem, tak i odbornými partnery muzea k přednáškám, seminářům i konferencím, v činnosti jednotlivých klubů a kroužků při Jihočeském muzeu, včetně vzdělávacích programů škol různých stupňů.

Výstava „Koněspřežní železnice po obou stranách hranice“ představuje přeshraniční fenomén, a to koněspřežní železnici, která vedla z Českých Budějovic do Lince a dále do Gmundenu, a spojovala tak po řadu let obě naše země. Naším partnerem v projektu na rakouské straně je Spolek přátel koněspřežní železnice z Kerschbaumu – Verein Freunde der Pferdeeisenbahn Kerschbaum, jenž s námi na této aktivitě spolupracuje od devadesátých let minulého století. Českým partnerem je pak o.p.s. Hereditas, jejíž ředitel PhDr. Ivo Hajn je i autorem scénáře a výtvarně prostorového řešení výstavy.

Výstava představila, a to po obou stranách hranice, jednotlivé památky, jejich minulost, současný stav i budoucnost, a v rámci toho také, realizované či plánované projekty na jejich revitalizaci.

Stejnomený doprovodný seminář, který následně dne 16. 11. 2006 proběhl, a to jako první v novém prostředí našeho konferenčního sálu, seznámil s touto problematikou jeho účastníky podrobněji. Byl zde i prostor pro diskusi o současném stavu památek, jejich možnostech a výhledech. Ze semináře bude v r. 2007 vydán sborník.

Na ukončení projektu bude vydána odborná publikace – lexikon, s názvem „Koněspřežka od A do Z“. Všechny výše uvedené aktivity, včetně vzniku nového centra vytvořeného jako prostor pro spolupráci naší odborné i laické veřejnosti se zahraničními partnery, jsou jádrem našeho projektu.

Marta Zavřelová

ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2006

I. ROZPOČET

Schválený rozpočet na rok 2006 byl tvořen objemem vlastních tržeb ve výši 2 400 tis. Kč a příspěvkem na provoz od zřizovatele ve výši 25 700 tis. Kč. Při nulovém hospodářském výsledku činily rozpočtované celkové náklady 28 100 tis. Kč. Během roku byl tento rozpočet posílen o dotace z MK ČR na dva granty v programu Lidové kultury ve výši 212 tis. Kč a dotace z programu ISO ve výši 215 tis. Kč.

Dále byl rozpočet povýšen o příspěvek na vytvoření veřejně prospěšných prací od Úřadu práce v Českých Budějovicích ve výši 30 tis. Kč. Od zřizovatele byl ještě rozpočet navýšen o částku 448 tis. Kč na spolufinancování uvedených grantů a ISO a dále příspěvky na výstavy, a to na výstavu „Městské cechy na jihu Čech v částce 10 tis. Kč díky záštitě hejtmána Jihočeského kraje a 15 tis. Kč na výstavu „Zora Soukupová – duše jihočeského národopisu“ v rámci programu v oblasti Kultury Jihočeského kraje v roce 2006.

V oblasti investiční byla ve schváleném rozpočtu pro rok 2006 dotace na pokračování rekonstrukce a modernizace depozitárního objektu L.B.Schneidera ve výši 9 mil. Kč. Jelikož uvedená dotace nepokryvala potřebnou částku pro rok 2006 byla dotace ještě zvýšena o 2 mil. Kč, tj celkem 11 mil. Kč.

V průběhu roku obdrželo muzeum od zřizovatele další dotace ve výši 1 163 tis. Kč, a to na spolufinancování programu INTERREG IIIA Česká republika – Rakousko v projektu Muzeum – prostor pro partnerství, prostor pro společnou historii i současnost, dále na spolufinancování v programu ISO, státní dozor při rekonstrukci L.B.Schneidera, a na projekt terénní úpravy v okolí tvrze Žumberk.

II. VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ

Od 1. 3. 2006 se Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích stalo plátcem DPH.

Celkové výnosy byly splněny a překročeny na 101,52 %. Vlastní tržby byly překročeny celkem o 313 tis. Kč. Plnění u jednotlivých položek bylo následující:

- tržby za záchranné archeologické výzkumy překročeny o 38 tis. Kč
- tržby za vstupné (zde byl rozpočet zvýšen o 50 tis. Kč) se nepodařilo naplnit o 35 tis. Kč
- tržby za prodej publikací byly překročeny o 20 tis. Kč
- tržby za nájemné byly plněny na 100 %.

Ostatní tržby za služby jako je především kopírování, fotopráce, odborné posudky, konzervátorské služby aj. drobné služby činily celkem 53 tis. Kč.

Celkové náklady byly čerpány na 99,36 % a toto čerpání je úměrné k plnění tržeb.

Větší nečerpání nákladů bylo u nákladů na opravy a udržování (414 tis. Kč), kde nebyly realizovány všechny plánované akce. Restaurování sbírkových předmětů bylo rozpočtováno ve výši 570 tis. Kč, skutečné plnění bylo 521 tis. Kč.

Mírné nedočerpání nákladů na cestovné o 51 tis. Kč bylo ovlivněno převážně výší cestovného pro záchranné archeologické výzkumy, které byly realizovány převážně v Českých Budějovicích a blízkém okolí. Rozpočet mzdových nákladů byl povýšen o částky grantů a příspěvků a byl plně vyčerpán a ještě částka necelých 14 tis. Kč byla čerpána z fondu odměn.

Hospodářský výsledek za rok 2006 činil 627 tis. Kč.

Skutečné náklady na opravy a udržování celkem činily 1 204 tis. Kč, z toho čerpání dle jednotlivých objektů a položek bylo následující:

- opravy v objektu L.B.Schneidera (výměna oken, oprava topení a EZS, opravy podlah a zdiva ve stávajícím objektu) celkem za 606 tis. Kč

- opravy žlabů a okapů na tvrzi Žumberk celkem za 57 tis. Kč
- opravy depozitářů v Ledenicích (nátěry podlah, oprava plošiny) za 35 tis. Kč
- oprava sálu č. 114 v hlavní budově muzea za 50 tis. Kč
- opravy osobních automobilů (5 ks) činily celkem 227 tis. Kč
- ostatní opravy strojů a zařízení (opravy PC, tiskáren, kopírek, revize aj.) celkem za 229 tis. Kč.

Na restaurování sbírkových předmětů bylo vynaloženo celkem 520 800,– Kč, a to:

– Vojenského prapor z 2. poloviny 18. století	77 000,– Kč
– Technicko-řemesl. Spolek Lomnice n/Lužnicí	81 300,– Kč
– Cechovní truhlíčky 3 ks	45 000,– Kč
– Měděná žebra (86 ks)	50 000,– Kč
– Lidové podmalby na skle (6 ks)	50 000,– Kč
– Konzervace 121 ks železných předmětů	50 000,– Kč
– Plastika sv. Vojtěcha	98 500,– Kč
– Umlčí prkna (3 ks)	49 000,– Kč
– Grafické listy (2 ks)	20 000,– Kč.

Na doplnění sbírkového fondu bylo v roce 2006 vykoupeno celkem za 410 825,– Kč sbírkových předmětů. Největší vykoupená sbírka byla entomologická sbírka pana Vladimíra Karase. Jedná se o entomologickou sbírku uloženou v 263 entomologických krabících, v nichž se nachází 76 000 ks brouků. Ve sbírce je zastoupeno 10 000 druhů a poddruhů brouků, což je dosti úplně zastoupení druhů střední Evropy a Balkánu. Uvedená sbírka byla pořízena celkovým nákladem 250 tis. Kč, z toho bylo k financování využito 50% dotace ISO, tj. 125 tis. Kč.

Z dalších výkupů bylo pořízeno např.:

- soubor minerálů z nových nalezišť jižních Čech (78 ks) za 17 450,– Kč
- dva soubory herbářových položek (celkem 3 659 ks) za 51 226,– Kč
- selské truhly malované (4 ks) za 18 000,– Kč
- sudy dřevěné pivní (2 ks) za 3 500,– Kč
- stroje na zpracování lnu za 5 250,– Kč
- porcelán malovaný – zásobnice cubu bez víka za 10 000,– Kč
- soubor pouťových obrázků světců (21 ks) za 1000,– Kč
- soubor městských oděvů (11 ks) za 5500,– Kč
- hodiny stolní za 800,– Kč
- senomet celodřevěný za 10 500,– Kč
- židle z 19. století (4 ks) za 12 000,– Kč
- keramický smetáník, krajáče a forma na bábovku za 1800,– Kč
- stoličky dřevěné (2 ks) za 1000,– Kč
- rádio, počítačka Nisa aj. za 1100,– Kč
- barvotisk, kolorovaný tisk v rámu, plaketa – za 1500,– Kč
- mince a bankovky z aukce (8 ks) za 10 549,– Kč
- dětský časopis Malý hlasatel za 150,– Kč
- mandl velký na kliku za 9500,– Kč.

Odborná literatura byla nakoupena celkem za 83 045,– Kč a noviny a časopisy za 42 989,50 Kč.

Drobný dlouhodobý hmotný majetek byl pořízen za 1 326 tis. Kč. Nakoupeno bylo především vybavení nového depozitáře v Ledenicích (skříňe, stoly pracovní aj.) a začalo se pořizovat vybavení depozitáře L.B. Schneidera (pracovní stoly, kancelářské vybavení aj.).

Na další programové vybavení bylo vynaloženo 60 tis. Kč. Pro přírodovědné oddělení byl pořízen grafický software Corel a pro knihovnu další část programu CLAVIUS na revizi knihovního fondu. Zbytek představuje drobné programové vybavení.

Zvýšené náklady na publikační činnost (celkem 565 tis. Kč) byly realizovány za podpory reklamních služeb a to na vydání sborníku z konference „Jedna generace dvě války“ ve výši 3000,- Kč od firmy BossCan z Českých Budějovic, na sborník AVJČ č. 19/2006 ve výši 20 tis. Kč přispěla firma 1. JVS v Českých Budějovicích a na Dny evropského dědictví a 61. výročí založení Národopisného sdružení ve výši 4200,- Kč od firmy MAURING, s.r.o., České Budějovice.

Dále z reklamní činnosti byla podpořena realizace výstavy „Hroby českobudějovických měšťanů“ od firmy SKANSKA Brno částkou 30 tis. Kč a od 1. JVS České Budějovice též částkou 30 tis. Kč.

Vydání publikace „České Budějovice a československé vojenské letectvo 1945–1950“ nákladem 55 tis. Kč bylo z větší části kryto sponzorským darem z výtěžku sázkové hry na veřejně prospěšnou činnost ve výši 50 tis. Kč.

Od Magistrátu města České Budějovice muzeum obdrželo příspěvek na projekty 2006 na vydání časopisu Výběr 1-3/2006. Náklady na časopis byly 75 tis. Kč, příspěvek činil 30 tis. Kč.

Čerpání prostředků z dotace ze SR – ISO za rok 2006:

Program ISO/C – výkup sbírkových předmětů – přidělená dotace ve výši 125 tis. Kč
na výkup entomologické sbírky
skutečný náklad na výkup sbírky byl 250 tis. Kč, z toho dotace
125 tis. Kč – popis viz oddíl doplnění sbírkového fondu

Program ISO/D-b Vybavení depozitářů a expozic:

– investiční prostředky – na nákup regálů do nového depozitáře v Ledenicích byla přidělena dotace 250 tis. Kč. Skutečně byla pořízena regálová technika celkovým nákladem 510 tis. Kč, z toho dotace činila 250 tis. Kč.

Regálová technika bude sloužit na uložení národopisných sbírek, které byly dosud uloženy v nevhovujících podmínkách.

– neinvestiční prostředky – na nákup kartónových krabic na uložení sbírek přidělena dotace ve výši 90 tis. Kč.

Skutečně zakoupeno 343 ks kartónových krabic pro uložení herbářových položek celkovým nákladem 60 001,- Kč, z toho dotace 30 tis. Kč.

Pro uložení mykologických položek bylo zakoupeno 120 ks kartónových krabic celkovým nákladem 40 103,- Kč, z toho dotace 20 tis. Kč.

Pro uložení entomologických sbírkových předmětů zakoupeno 441 ks entomologických muzejek celkovým nákladem 80 tis. Kč, z toho dotace činila 40 tis. Kč.

Přidělené účelové investiční a neinvestiční prostředky ISO byly v souladu s Podmínkami čerpání SR plně vyčerpány na stanovený účel.

Z programu na podporu tradiční lidové kultury pro rok 2006 byly od MK ČR poskytnuty dvě dotace na projekty:

– Folklor Jihočeského regionu – celkové náklady činily 236 178,- Kč, z toho dotace ve výši 125 tis. Kč

– Zaměstnání a formy obživy – celkové náklady činily 217 710,30 Kč, z toho dotace ve výši 87 tis. Kč.

Uvedené dotace byly vyčerpány ke stanoveným účelům a v souladu s Podmínkami pro přidělení dotace.

INTERREG IIIA Česká republika – Rakousko – projekt: „Muzeum – prostor pro partnerství, prostor pro společnou historii i současnost“.

Cílem projektu je zkvalitnění dalšího rozvoje vzdělání, vědy a výzkumu v oborech společenských a přírodních věd a rozvoj spolupráce s rakouskými partnery.

Doba realizace vzdělávacích akcí uvedeného projektu je od 2. 5. 2005 do 31. 12. 2007.

V rámci projektu jsou zahrnuty výdaje investiční i neinvestiční, a to celkem ve výši 1 990 926,- Kč. Financování projektu je za účasti dotace ze státního rozpočtu a strukturálních fondů EU.

V roce 2006 byly v rámci projektu čerpány následující prostředky:

- investiční – realizována rekonstrukce sálu č. 114 na konferenční sál a to především osvětlení a zatemnění sálu, dodání projekční a audiovizuální techniky a řídicího systému celkovým nákladem 999 126,- Kč, z toho dotace ze SR činila 99 546,- Kč.
- neinvestiční prostředky – celkovým nákladem 120 2430,50 Kč byla instalována výstava „Koněspřežní železnice po obou stranách hranice“.

Projekt bude pokračovat v roce 2007 přípravou a realizací 6 seminářů.

Jihočeské muzeum uspořádalo v roce 2006 celkem 29 výstav, z toho 25 výstav základních a 4 výstavy putovní. Celkové náklady vynaložené na realizaci výstav vč. výstavy „Koněspřežní železnice po obou stranách hranice“ činily 647 017,- Kč.

Náročné financování výstav bylo podpořeno v rámci reklamní činnosti (60 tis. Kč).

Celkový počet návštěvníků ve výstavách a expozicích činil 43 960 osob, z toho ve školních výpravách 17 021 osob.

INVESTIČNÍ ČINNOST ZA ROK 2006

Hlavní investiční akcí v roce 2006 bylo pokračování v rekonstrukci a modernizaci depozitárního objektu L.B.Schneidera v Českých Budějovicích.

Dotace od zřizovatele na uvedenou akci činila 11 mil. Kč a byla vyčerpána.

Další dotace od zřizovatele byla na stavební dozor k výše uvedené rekonstrukci v částce 260 610,- Kč a dále dotace na úhradu nákladů na projektové práce pro terénní úpravy u tvrze Žumberk v částce 243 950,- Kč.

Jako spolufinancování programu ISO přidělil zřizovatel částku 260 tis. Kč na zakoupení regálové techniky do nového depozitáře v Ledenicích.

V rámci financování programu INTERREG IIIA byla zřizovatelem poskytnuta dotace ve výši 398 185,- Kč.

Všechny uvedené dotace byly plně vyčerpány na stanovený účel.

*Ludmila Kotásková
vedoucí ekonomického oddělení*

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
PLNĚNÍ ROZPOČTU ZA ROK 2006 (v tisících Kč)

Položka	rozpočet	skutečnost	rozdíl	% plnění
Tržby:				
vstupné	550	515	- 35	93,64
publikace	180	200	+ 20	111,11
ZAV	1200	1238	+ 38	103,17
nájemné	90	90	0	100,00
úroky	0	3	+ 3	
ostatní služby	60	53	- 7	88,33
reklama	100	87	- 13	87,00
ostatní výnosy	220	527	+307	239,55
vlastní tržby celkem:	2 400	2 713	+ 313	113,04
dotace ze SR + ost. přísp.	457	457	+ 127	+ 127
příspěvek na provoz	26 173	26 173	0	100,00
Výnosy celkem:	29 030	29 470	+ 440	101,52
spotř. materiálu	2 393	2 319	- 74	96,91
prodané zboží	180	196	+ 16	108,89
sp. potravin-repre fond	25	25	0	100,00
sp. energií	1 320	1 540	+ 220	116,67
opravy a udržování	1 569	1 204	- 365	76,74
restaurování sbírk.před	570	521	- 49	91,40
cestovné	200	149	- 51	74,50
ostatní služby	4 351	4 781	+ 430	109,88
mzdové náklady	11 875	11 875	0	100,00
v tom: platy zaměst.	11 467	11 467	0	100,00
OON	408	408	0	100,00
Zák. SP + ZP	4 121	4 132	+ 11	100,27
Zák. sociál. náklady	229	229	0	100,00
daně a poplatky	0	107	+ 107	-
jiné ostatní nákl.	100	73	- 27	73,00
odpisy DM	1 700	1 692	- 8	99,53
+ SR /ISO. granty/	+ 397	-	-	-
Náklady celkem:	29 030	28 843	- 187	99,36
Hospodář. výsledek:	0	+ 627	+ 627	-
Počet zaměstnanců	55	54	- 1	98,18
Průměr.měs.plat v Kč	17 374,-	17 696	+322	101,85
Dotace na inv.od zřiz.	11 000	11 000	0	100,00
Použití invest.fondu	2 000	814	-1 186	40,70
Dot od zřiz. – projekty	0	1 163	+1 163	-

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2006

Muzeum je organizačně členěno na 9 samostatných oddělení, jejichž vedoucí jsou přímo podřízeni řediteli.

Oborové složení a personální obsazení jednotlivých oddělení v roce 2006

1. Sekretariát ředitele

Mgr. Pavel Šafr	– ředitel muzea
PhDr. Marta Zavřelová	– zástupkyně ředitele
Helena Bürgerová	– sekretariát, personální agenda
PhDr. Marcela Macková	– lidová kultura
Bc. Pavla Šmídová	– centrální evidence sbírek (CES)
Jindřiška Šimánková	– referentka pro evidenci sbírek
Martin Dvořák	– operátor počítače

2. Oddělení společenských věd

PhDr. Jiří Petráš	– vedoucí oddělení, historik nejnovějších dějin
PhDr. František Krejča	– etnograf
Mgr. Leoš Nikrmajer	– historik novějších dějin
PhDr. Nora Jelínková	– historička umění
PhDr. Jiří Chvojka	– numismatik
Irena Tauerová	– správkyně etnografických sbírek
Bc. Petra Prokopcová	– kurátorka sbírek divadelního a hudebního archivu
Markéta Landová	– správkyně uměleckoprůmyslových sbírek (MD)
Pavla Svobodová	– konzervátorka
Lenka Němcová	– dokumentátor, správkyně uměleckoprůmyslových sbírek
Jan Török	– konzervátor
Karel Zámek	– konzervátor

3. Oddělení přírodních věd

RNDr. Petr Bürger	– vedoucí oddělení, zoolog
RNDr. Petr Rajlich, CSc.	– geolog
Mgr. Zdeněk Kletečka	– entomolog
Mgr. Miroslav Beran	– mykolog
Ing. Martin Lepší	– botanik
Eleonora Krotká	– preparátorka

4. Archeologické oddělení

PhDr. Petr Zavřel	– vedoucí oddělení, archeolog
Mgr. Zuzana Thomová	– archeolog
PhDr. Ondřej Chvojka, Ph.D.	– archeolog
Ladislav Bílý	– terénní technik, dokumentátor
Dis. Karel Vávra	– terénní technik, dokumentátor

Tomáš Kolegar	– terénní technik, dokumentátor
Leona Töröková	– konzervátorka keramiky
Marie Vojtová	– administrativa, knihovna, archiv

5. Knihovna

Mgr. Helena Stejskalová	– vedoucí oddělení, kurátorka historických knižních sbírek
Dagmar Fraňková	– knihovnice
Jana Klimešová	– knihovnice
Helena Jakešová	– fotografka, dokumentace ISO

6. Programové a propagační oddělení

PhDr. Jaroslava Landová	– vedoucí oddělení
Kamila Koubová	– aranžérka, výtvarnice
Vlasta Bícová	– provoz vrátnice
Blanka Irová	– provoz vrátnice
Martin Bach	– průvodce
Vlasta Bednářková	– průvodkyně
Barešová Barešová	– průvodkyně
Jitka Došková	– průvodkyně (od 30. 8. do 31. 12.)
Ludmila Kojanová	– průvodkyně (od 1. 6. do 31. 12.)
Marie Nálevková	– průvodkyně (od 4. 1. do 30. 6.)
Josef Placer	– průvodce (od 1. 1. do 30. 9.)
Marie Spurná	– průvodkyně
Marie Vokálová	– průvodkyně (od 1. 10. do 31. 12.)

7. Ekonomické oddělení

Ing. Ludmila Kotásková	– vedoucí oddělení, ekonomka
Ludmila Pouzarová	– mzdová účetní
Stanislava Hálová	– materiálová účetní

8. Provozně technické oddělení

Ing. Jozef Mikitin	– vedoucí oddělení
Dušan Ambrož	– údržbář, truhlář
Václav Ciml	– údržbář, řidič
Vojtěch Krninský	– údržbář, elektrikář
Anna Popelová	– úklid
Helena Wagnerová	– úklid
Jitka Čistotová	– úklid (do 30. 6.)
Hana Křelinová	– úklid (od 1. 7.)

9. Tvrz Žumberk

Roman Josefík	– vedoucí pobočky
František Pesinger	– průvodce

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST CELKEM	Počet akcí	Počet návštěvníků
Expozice	7	9 598
Výstavy	29	34 362
Exponát měsíce	12	*
Přednášky	55	3 244
Vycházky	17	850
Spolupráce se školami	36	1 133
Ostatní akce	135	10 217
Celkem:	291	59 404

* evidence návštěvníků je shodná s návštěvníky muzea

Návštěvnost expozic a výstav podle objektů:

Jihočeské muzeum, Dukelská 1 36 381

z toho – expozice 3 227
 – výstavy 33 154

Tvrz Žumberk 6 171

z toho – expozice 4 963
 – bašty 252
 – výstavy 956

Muzeum koněpřežky 1 408

CELKEM: návštěvníků expozic a výstav 43 960

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1

I. stupeň evidence – rok 2006

Fond	Počet přír. čísel	Počet ks (celkem)	Sběr ks	Koupě ks	Dar ks	Vlastní činnost	Staré fondy	Převod ks
Archeologie	20	20 740	20 739	–	1	–	–	–
Umělecký průmysl	14	147	–	8	6	–	133	–
Vojenské sbírky	2	2	–	–	2	–	–	–
Národopis	11	182	–	182	–	–	–	–
Numismatika	15	45	7	8	30	–	–	–
Současnost	48	202	196	6	–	–	–	–
Kapitalismus	14	63	–	39	24	–	–	–
Fototéka	7	17	17	–	–	–	–	–
Filmotéka	33	33	33	–	–	–	–	–
Hudební archiv	–	–	–	–	–	–	–	–
Divadelní archiv	1	47	–	–	47	–	–	–
Botanika	2	3 659	–	3 659	–	–	–	–
Entomologie	2	76 538	150	76 388	–	–	–	–
Mykologie	2	400	400	–	–	–	–	–
Geologie	1	83	–	83	–	–	–	–
Zoologie	–	–	–	–	–	–	–	–
Knižní sbírky	–	–	–	–	–	–	–	–
Celkem	172	102 158	21 542	80 373	110	–	133	–

Zpracovala: Bc. Pavla Šmídová (CES)

Fond	Inv. čísla	Počet kusů	Počet přír. čísel
Numismatika (rekatalogizace)	45 (1255)	45	15
Kapitalismus	570	3 335	348
Socialismus	614	1 561	214
Botanika (rekatalogizace)	12 202 (286)	12 202	6
Entomologie	96	1855	–
Mykologie	347	347	2
Fototéka	329	14 635	266
Umělecký průmysl	263	269	123
Národopis	599	757	38
Rukopisy	1	1	1
Grafika	3	3	3
Zoologie	8	8	8
Celkem:	16 618	35 018	1 024

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích**Historická budova, Dukelská 1, České Budějovice**

tel.: 387 929 311

stálá expozice příroda jižních Čech, horniny, nerosty, houby jižních Čech,
pravěk a středověk, uměleckohistorické sbírky, umělecké kovářství a zámečnictví,
lidová kultura jižních Čech
tematické výstavy

otevřeno: úterý – neděle, svátky 9–12.30 a 13–17.30 hodin

Muzeum koněspřežky, Mánesova 10, České Budějovice

tel.: 386 354 820

stálá expozice památky koněspřežní železnice na území města
národní kulturní památka v Českých Budějovicích

otevřeno: červen – září: úterý – neděle, svátky 9–12.30 a 13–17 hodin

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Tel.: 386 362 124

stálá expozice lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrze,
lapidárium Jihočeského muzea

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky 9–16 hodin
květen – září: úterý – neděle, svátky 9–17 hodin

OBSAH

	strana
Sbírkotvorná činnost	5
Péče o sbírky	7
Kulturně osvětová činnost	10
Dokumentační a vědeckovýzkumná činnost	15
Ediční a publikační činnost	20
Odborná spolupráce	28
Zájmová a vlastivědná činnost	30
Zahraniční styky	33
Další vzdělávání	34
Další aktivity, konference a semináře	35
Výstavy připravené a zahájené v roce 2006	37
Významné návštěvy v roce 2006	43
Sponzoři a partneři muzea	44
Z činnosti jednotlivých oddělení muzea	53
Rozpočet a výsledky hospodaření za rok 2006	68
Struktura a stav pracovníků v roce 2006.	73
Statistika návštěvnosti	75
Přílohy	76

Vydalo: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, 2007

Sestavily: M. Zavřelová, H. Stejskalová

Foto: H. Jakešová

Tisk: Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.

Náklad: 170 kusů

ISBN 978-80-86260-64-8